BVR 2026

Versie Peildag 11 november 2026

Inhoudsopgave

1. Inleiding en Leeswijzer 3
2. Voortgang bestuursakkoord en bestuursagenda 5
2.1 Stand van zaken bestuursakkoord op hoofdlijnen 5
2.2 Stand van zaken bestuursagenda 7
3. Programma's 8
3.1 Programma Watersysteem 8
3.2 Programma Waterketen 15
3.3 Programma Besturen en Organiseren 21
4. Financiën 29
4.1 Indicatoren duurzaam financieel beleid 29
4.2 Afwijking lasten en baten per kostensoort 30
4.3 Investeringen 34
4.4 Verloop van de reserves 34
4.5 Ontwikkeling EMU-saldo en netto-schuld 36
4.6 Exploitatiebudgetten naar programma's 37

1. Inleiding en Leeswijzer

Het bestuursakkoord Noaberschap Verbindt bepaalt de koers van Waterschap Vechtstromen. Deze koers hebben we in de programmabegroting 2026 vertaald naar inspanningen. In 2026 werken we aan deze inspanningen. Hiermee geven we invulling aan de ambities voor onze assets, waterkwaliteit, klimaatadaptatie, duurzame ontwikkeling, noaberschap en een krachtige organisatie. Dit bestuurlijk voortgangsrapport (hierna: BVR) laat zien dat we over het geheel genomen op koers liggen. Een groot deel van de afgesproken inspanningen verloopt volgens planning. Tegelijkertijd neemt de druk op de uitvoering toe en vragen enkele grote en complexe opgaven om aanvullende aandacht en bijsturing.

Het beeld is daarmee overwegend positief. Maar er zijn ook aandachtspunten. De uitvoering vindt plaats in een omgeving waarin procedures, vergunningverlening, grondposities, personele capaciteit en externe ontwikkelingen van invloed zijn op de voortgang. Als we zien dat we vertraging oplopen, sturen we bij. In deze BVR maken we inzichtelijk welke gevolgen dit heeft voor de realisatie van onze bestuurlijke doelen. Deze rapportage geeft daarmee niet alleen inzicht in de voortgang, maar geeft ook inzicht in de onderwerpen waarop aandacht en sturing nodig blijven.

In de begroting 2026 hebben wij opgenomen dat de doelen en uitgangspunten van het bestuursakkoord Noaberschap Verbindt actueel blijven. Ondanks een omgeving die continu in beweging is. Ook in 2026 is volop ingezet op het tijdig realiseren van de doelen uit het bestuursakkoord. De schaalsprong die met de organisatie is gemaakt, heeft hier positief aan bijgedragen. Een van de doelen in het bestuursakkoord is het realiseren van de maatregelen voor de Kaderrichtlijn Water (KRW). Een enorme opgave. Door deze opgave organisatorisch op een andere, innovatieve, manier aan te pakken, onder andere met behulp van de schaalsprong, bouwteams en de ingenieurscombinaties, hebben we hele grote stappen kunnen zetten in deze opgave. Echter, we zien nu ook dat op onderdelen afronding voor eind 2027, op het gebied van watersysteem, niet haalbaar blijkt. Zo is het project Geelebeek vertraagd doordat nog geen overeenstemming is over grondposities en is niet duidelijk of benodigde vergunningen worden verkregen. Ook zijn normeringen van keringen (en toetsing daarvan) nog niet overal duidelijk waardoor de aanpassing van de nevengeul Marienberg Vecht niet voor eind 2027 kan worden afgerond. Hier is contact over met de provincie. Dit verloopt goed.

De conclusie is dat een groot deel van de geplande inspanningen op ‘groen’ staat. Tegelijkertijd zien we ook dat uitdagingen toenemen en het tijdig afronden van de KRW-opgave binnen het watersysteem onder druk komt te staan. We sturen bij waar dit nodig is. Zo blijven we zoveel mogelijk in lijn lopen met de geplande voortgang op de doelen uit ons bestuursakkoord. De toelichting hierop is opgenomen in de diverse hoofdstukken per programma.

Naast uitvoering van geplande werkzaamheden en het uitvoering geven aan gestelde doelen, anticiperen we ook doorlopend op gebeurtenissen in onze omgeving. Tijdens de afgelopen zomer hebben we een extreem droge periode meegemaakt. Er zijn maatregelen genomen die we nog niet eerder hebben moeten nemen. Zo is het Twentekanaal gesloten geweest voor scheepvaart. Ook de tijdelijke pompinstallaties bij Eefde hebben weer volop gedraaid. Op enig moment zijn de waterstanden zo laag geweest dat er zelfs sprake van zou zijn dat, bij verdere daling van de waterstand, de pompen werden uitgezet. Dit zou gevolgen hebben gehad voor de wateraanvoer in ons gebied. Gelukkig is het niet zo ver gekomen. Wel heeft de droogteperiode grote inspanning gevraagd van het waterschap om alles in goede banen te leiden, aanwezig te zijn en keuzes te maken waar nodig.

In deze BVR doen we ook voorstellen tot financiële bijsturing. Ten opzichte van de eerste begrotingswijziging 2026 verlagen we de verwachte investeringsrealisatie 2026 met € 14,8 miljoen. Deze middelen worden meegenomen in de programmering voor 2027 en verder. De bijstellingen van de exploitatie leiden per saldo tot een voordelig resultaat van € 6,9 miljoen. Voorgesteld wordt dit resultaat te verrekenen met de reserves.

Met deze rapportage leggen we verantwoording af over de inhoudelijke en financiële voortgang en actualiseren we de verwachtingen voor de rest van het jaar. De kern is dat de uitvoering van het bestuursakkoord in brede zin op koers ligt, maar dat er diverse uitdagingen zijn. In deze BVR geven we inzicht in waar de uitdagingen liggen.

Dagelijks bestuur waterschap Vechtstromen

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 geven we een samenvatting van de voortgang van het bestuursakkoord en de bestuursagenda.

In hoofdstuk 3 geven we per programma inzicht in de voortgang van de inspanningen per programma. Dit wordt gedaan aan de hand van het ‘stoplichtmodel’. Daarnaast geven we per programma inzicht in de (financiële) voortgang van de investeringen en de voor- en nadelen in de exploitatie.

Basis daarvoor is de begroting van 2026 inclusief wijzigingen vanuit de 1e begrotingswijziging en de herprogrammering (de geactualiseerde investeringsplanning).

In hoofdstuk 4 geven we een toelichting op de indicatoren van duurzaam financieel beleid, verloop van de bruto-exploitatiekosten en -opbrengsten, de netto-investeringen, het verloop van de reserves, de schuldpositie en exploitatiebudgetten per programma.

In de tabellen en teksten wordt vaak met afgeronde cijfers gewerkt. Hierdoor kan het voorkomen dat een optelling niet volledig sluit, maar bijvoorbeeld +1 of -1 afwijkt.

2. Voortgang bestuursakkoord en bestuursagenda

2.1 Stand van zaken bestuursakkoord op hoofdlijnen

In dit hoofdstuk geven we op het niveau van thema's en strategische en operationele doelen inzicht in hoe het gaat de met de uitvoering van het bestuursakkoord. Dit is de basis voor de doelen en inspanningen die zijn vastgesteld in de programmabegroting 2026. Hieronder wordt in 1 oogopslag de status van alle inspanningen in 2026 geduid. Onder elk operationeel doel wordt aangegeven hoeveel inspanningen, die zijn gekoppeld aan dat doel, op groen, oranje of rood staan. De kleurencodering betekent het volgende:

Groen	De inspanning wordt naar verwachting afgerond in het lopende jaar.
Oranje	Er is vertraging. Na bijsturing is de verwachting dat de inspanning alsnog binnen de bestuursperiode wordt afgerond.
Rood	Inspanning is niet meer haalbaar binnen bestuursperiode.

Het totaal aantal inspanningen wordt met aantallen geduid.

Thema: Assets op Orde
Strategische doelen
A. We zorgen ervoor dat de assets voldoen aan de technische staat die nodig is om (beter) invulling te blijven gegeven aan de functie die de asset vervult, rekening houdend met de balans tussen prestaties, risico's en kosten.
Operationele doelen
A1. We voeren onderhoud, renovatie en vervanging uit om de functie van de assets te waarborgen.
17
2
0

Thema: Waterkwaliteit		
Strategische doelen		
B. Ecologische waterkwaliteit: We werken aan een betere ecologische waterkwaliteit.	C. (Chemische) waterkwaliteit-stoffen: we werken aan een betere (chemische) waterkwaliteit.	D. Opkomende stoffen: we zetten ons in om minder microverontreiniging, zoals medicijnresten, in het water te laten komen.
Operationele doelen		
B1. We realiseren eind 2027 de maatregelen die bijdragen aan de ecologische doelen van Kaderrichtlijn Water.	C1. We realiseren eind 2027 de maatregelen die bijdragen aan de doelen van Kaderrichtlijn Water voor (chemische) stoffen.	D1. We vergroten ons inzicht in de bronnen van microverontreinigingen en nemen maatregelen in de waterketen binnen onze bevoegdheden.
5	3	2
1	1	0
1	0	0

Thema: Klimaatadaptie		
Strategische doelen		
E. We maken meer ruimte in het watersysteem voor de opvang van extreme neerslag.		
Operationele doelen		
E1. We realiseren uiterlijk 2027 de maatregelen die ons helpen voldoen aan NBW-normering om meer ruimte te maken in het systeem voor het opvangen van extreme neerslag.	E2. We realiseren maatregelen om kwetsbaarheden uit de DPRA stresstesten op te lossen.	E3. We dragen bij aan de verbetering van inzicht van overstromingsrisico's en normeren de overige keringen.
2	2	0
0	0	1
0	0	0

Thema: Klimaatadaptie		
Strategische doelen		
F. We verbeteren de zoetwaterbeschikbaarheid om weerbaarder te worden tegen droogte.		G. We stimuleren meer water-en-bodem-sturend als uitgangspunt voor landgebruik.
Operationele doelen		
F1. We hebben de regionale verdeling van het beschikbare oppervlaktewater op basis van de herziene waterakkoorden Twente en Drenthe en de verdeling in ons beheergebied eind 2027 geoptimaliseerd.	F2. We hebben eind 2027 onze kaders aangepast op een nieuwe balans tussen te droog en te nat, en we voeren HOP maatregelen uit in vijf prioritaire gebieden en het werkprogramma ZON.	G1. Bij advisering over ruimtelijke plannen hanteren we onze uitgangspunten van water-en-bodem-sturend.
2	5	3
0	1	0
0	0	0

Thema: Duurzaamheid		
Strategische doelen		
H. In 2050 zijn we 100% klimaatneutraal	I. We zijn minimaal 100% energieneutraal, zo snel na 2030 als in redelijkheid mogelijk is te realiseren.	
Operationele doelen		
H1. Conform de Routekaart duurzaamheid werken we aan 55% klimaatneutraliteit in 2030.	I1. We verhogen onze energie-efficiency tot en met 2030 met 2%.	I2. We wekken in 2030 3% meer hernieuwbare energie op.
3	1	2
0	0	1
0	0	0

Thema: Duurzaamheid		
Strategische doelen		
J We streven ernaar om 100% circulair te zijn in 2050		
Operationele doelen		
J1. We hebben in 2027 inzicht in onze grondstofstromen en de mate van circulariteit.	J2. We brengen de stappen om 50% circulariteit te behalen in 2030 in kaart.	J3. Waar mogelijk pakken we kansen op om circulariteit te bevorderen.
2	1	1
1	0	0
0	0	0

Thema: Noaberschap verbindt	
Strategische doelen	
K. We versterken het vertrouwen in Vechtstromen in wederkerigheid en met elkaar	
Operationele doelen	
K1. We werken systematisch aan het bouwen van duurzame relaties met onze omgeving.	K2. Het algemeen bestuur bestuurt vanuit de bestuurlijke kernwaarden (noaberschap, realistisch & transparant, robuust, volhoudbaar en betrouwbaar).
4	3
1	0
0	0

Thema: Krachtige Organisatie		
Strategische doelen		
L. We zijn een meer betrouwbare, transparante, inclusieve en toekomstbestendige organisatie.		M. We zetten meer in op innovatie en digitale transformatie.
Operationele doelen		
L1. We implementeren nieuwe wetgeving, regelgeving en normen. We integreren dit in bestaand beleid of ontwikkelen nieuw beleid.	L2. We hebben een organisatie die over voldoende kwantiteit en kwaliteit (kennis, vaardigheden en gedrag) beschikt om nu en in de toekomst bestuurlijke doelen te realiseren.	M1. We geven invulling aan de nieuwe innovatie agenda, met meer nadruk op impact en digitale transformatie.
10	2	7
3	0	0
0	0	0

Thema: Duurzaamheid	
Strategische doelen	
N. Uitgangspunt is een voorzichtige financiële koers (duurzaam financieel beleid).	
Operationele doelen	
N1. We hanteren een maximale netto-schuldquote van 400% (exclusief sluitende BC's).	N2. Onze werkzaamheden moeten betaalbaar blijven. Afhankelijk van de financiële situatie wordt, via de meerjarenverkenning, bekeken hoe de ambities uit het bestuursakkoord worden vertaald naar de uitvoering.
1	1
0	0
0	0

Betreft: Overzicht Doelen en inspanningen 2026 op totalen

2.2 Stand van zaken bestuursagenda

Met het vaststellen van het bestuursakkoord Noaberschap verbindt is ook de bestuursagenda voor deze bestuursperiode vastgesteld. Dit is een uitvoeringsagenda op basis waarvan het algemeen bestuur de voortgang van het bestuursakkoord kan volgen. In 2025 heeft een tussenevaluatie van de bestuursagenda plaatsgevonden en zijn er 3 nieuwe onderwerpen aan de bestuursagenda toegevoegd voor het tweede deel van deze bestuursperiode. Afgesproken is dat over de voortgang van de bestuursagenda via de reguliere planning en controle cyclus wordt gerapporteerd. In deze BVR geven we de stand van zaken weer van deze onderwerpen.

De legenda voor de kleuren staat in paragraaf 2.1.

Opgave	2026	Voortgang	Toelichting
Assets op orde	Evaluatie maaibeleid	Conform plan	Afgerond in maart 2026. Er is een nota evaluatie maaibeleid/gedragscode opgeleverd. Deze is door het dagelijks bestuur vastgesteld. Het algemeen bestuur heeft de nota middels een AB-brief ter kennisneming ontvangen. Hiermee is de evaluatie afgerond.
	Verstedelijkingsopgave (nieuw)	Conform plan	De planning is dat, conform afspraak met het algemeen bestuur, in Q4 een startnotitie voor dit onderwerp wordt opgeleverd.
Krachtige organisatie	Evaluatie en herijking waterbeheerprogramma	Conform plan	In januari 2025 is de startnotitie voor het WBP 2028-2033 door het algemeen bestuur vastgesteld. Daarbij is gekozen voor een efficiënte en toekomst gerichte aanpak waarin de eisen van de Omgevingswet en digitale ontsluiting via het DSO leidend zijn. Tevens is besloten om vooruitlopend op het traject Vechtstromen van de toekomst geen fundamentele keuzes te maken in het WBP. Een nieuw bestuur kan eventueel besluiten om voor 2033 het WBP te herzien. Op dit moment ligt de herijking van het WBP op schema en worden de voorbereidingen getroffen voor de terinzagelegging daarvan. De terinzagelegging vindt in 2027 plaats.
	Actualisatie watervisie (nieuw)	Conform plan	In verband met de samenloop van de actualisatie van de watervisie met het traject Vechtstromen van de toekomst is het AB op 24 maart 2026 geïnformeerd over de gedachte de actualisatie van de Watervisie vorm te geven via een addendum op de bestaande Watervisie. Een nieuw bestuur kan, wanneer zij dat nodig acht, besluiten de Watervisie daarna op basis van de informatie uit Vechtstromen van de toekomst en het addendum integraal herzien. Het addendum op de Watervisie wordt ter behandeling aangeboden in het AB van november 2026
	Weerbaarheid (nieuw)	Conform plan	Op 23 september is de startnotitie weerbaarheid vastgesteld door het algemeen bestuur. Dit is het kader waarbinnen dit onderwerp verder wordt opgepakt.

Betreft: Bestuursagenda 2026

3. Programma's

Inleiding

In dit hoofdstuk geven we per programma inzicht in de voortgang van de doelen en de inspanningen uit de programmabegroting 2026-2030. Er worden alleen afwijkingen toegelicht. Ook geven we inzicht in de (financiële) voortgang van de investeringen en de exploitatiebegroting. Omdat het totaal van inspanningen per programma en thema wordt gepresenteerd is de nummering van inspanningen niet doorlopend.

In verband met wet- en regelgeving is de presentatie en toelichting op de exploitatie op bruto- in plaats van netto bedragen.

3.1 Programma Watersysteem

Het programma Watersysteem zorgt ervoor dat onze assets in het watersysteem de juiste prestaties kunnen blijven leveren. Bijvoorbeeld door onderhoud, renovatie of vervanging. We doen dit met behulp van de systematiek van assetmanagement. Daarnaast spelen we in op de klimaatverandering door het watersysteem zo klimaatrobuust mogelijk in te richten. Ook nemen we maatregelen om te voldoen aan de Kaderrichtlijn Water (KRW). Bijvoorbeeld door het aanleggen van natuurvriendelijke oevers, het opheffen van visbarrières en het aanpassen van beheer en onderhoud in ons gebied.

3.1.1 Doelbereik en inspanningen

In het DIN staat welke strategische doelen (lange termijn) en operationele doelen (bestuursperiode) we nastreven. De inspanningen zijn gericht op hoe we in 2026 deze doelen gaan behalen. Hieronder wordt de status daarvan via een stoplichtentabel weergegeven voor de waterketen.

DIN thema	DIN strategisch doel	DIN operationeel doel	Inspanning	Voortgang	Toelichting afwijking
Assets op orde	A. We zorgen ervoor dat de assets voldoen aan de technische staat die nodig is om (beter) invulling te blijven gegeven aan de functie die de asset vervult, rekening houdend met de balans tussen prestaties, risico's en kosten.	A1. We voeren onderhoud, renovatie en vervanging uit om de functie van de assets te waarborgen.	A1.01 We baggeren op verschillende locaties, zoals het Echtenskanaal en de Koppelleiding & Esbeek.	Conform plan	
			A1.02 We werken verder aan de beschoeiing van het Afwateringskanaal.	Aandacht vereist	Door nieuwe en uitgebreidere sonderingen blijkt de stabiliteit van de grond minder goed te zijn waardoor zwaardere beschoeiing nodig is. Hiervoor is extra budget benodigd en is vertraging ontstaan in de voorbereiding. De uitvoering van de werkzaamheden schuift door naar 2027.
			A1.03 We renoveren diverse gemalen, waaronder Baalder en De Mars.	Conform plan	
			A1.04 We renoveren op 44 locaties kunstwerken in het kader van Groot Onderhoud Kunstwerken (GOK).	Conform plan	
			A1.05 We vernieuwen de procesautomatisering van 110 kunstwerken.	Conform plan	

DIN thema	DIN strategisch doel	DIN operationeel doel	Inspanning	Voortgang	Toelichting afwijking
Waterkwaliteit	B. Ecologische waterkwaliteit: We werken aan een betere ecologische waterkwaliteit.	B1. We realiseren eind 2027 de maatregelen die bijdragen aan de ecologische doelen van Kaderrichtlijn Water.	B1.01 We werken verder aan de voorbereiding van KRW-maatregelen in de Waardevolle Kleine Wateren (bovenlopen van de Dinkel en de Loolee).	Aandacht vereist	In het project Bovenlopen Dinkel blijkt na nadere onderzoeken dat het niet mogelijk is om voor eind 2027 de afgesproken maatregelen te realiseren zonder het natuurlijke karakter van de beken aan te tasten en het beheer onevenredig te verzwaren. In de SGBP4 periode wordt bekeken of er kansen zijn om dit alsnog uit te voeren. Het project Bovenlopen Lolee loopt conform planning.
			B1.02 We werken verder aan KRW-maatregelen in het waterlichamen Beneden Dinkel, Geelebeek, Dinkel Kralen Noord, Nieuwe DrostenDiep, Hoogelaarsleiding, Geestersche Molenbeek, Doorbraak/Exosche Aa, Raderwijkerbeek, Loodiep en bovenlopen Lolee.	Niet haalbaar	Het project Geelebeek vertraagd doordat er geen overeenstemming over de benodigde grondposities en er grote risico's zijn ten aanzien van het verkrijgen van de benodigde vergunningen. Hierdoor is het niet haalbaar om voor eind 2027 de geplande maatregelen te realiseren. Daarnaast laten nieuwe ramingen zien dat het beschikbare budget niet toereikend zal zijn. Project nevengeul Vecht: De KRW maatregelen in de nevengeul van de Vecht zijn niet voor eind 2027 haalbaar, omdat er nog onduidelijkheid is over onder andere de normering van de naastgelegen kering en de wijze van toetsing daarvan. Daarnaast speelt er een mogelijke peilverhoging op dat pand van de Vecht waardoor het nu te onzeker is om de nevengeul KRW proof te maken.
			B1.03 We bereiden KRW-maatregelen voor in de waterlichamen Hagmolenbeek, Tilligterbeek, Drienerbeek en Azelerbeek.	Conform plan	
			B1.04 We leveren een bijdrage aan KRW-maatregelen in Natura 2000-gebieden, zoals het AVAV en Lemselermaten.	Conform plan	
			B1.05 We besluiten over het Vierde Stroomgebiedsbeheerprogramma voor KRW.	Conform plan	
			B1.07 We herijken het visbeleidsplan.	Conform plan	
Waterkwaliteit	C. (Chemische) waterkwaliteit-stoffen: we werken aan een betere (chemische) waterkwaliteit.	C1. We realiseren eind 2027 de maatregelen die bijdragen aan de doelen van Kaderrichtlijn Water voor (chemische) stoffen.	C1.03 Samen met gemeenten werken we aan het terugdringen van emissies uit IBA's en overstorten. We stellen beleid op voor aanvragen van nieuwe IBA's en maken afspraken over de registratie van overstorten.	Conform plan	
Waterkwaliteit	D. Opkomende stoffen: we zetten ons in om minder microverontreiniging, zoals medicijnresten, in het water te laten komen.	D1. We vergroten ons inzicht in de bronnen van microverontreinigingen en nemen maatregelen in de waterketen binnen onze bevoegdheden.	D1.01 Samen met andere overheden zetten we ons in bij de aanpak van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS).	Conform plan	

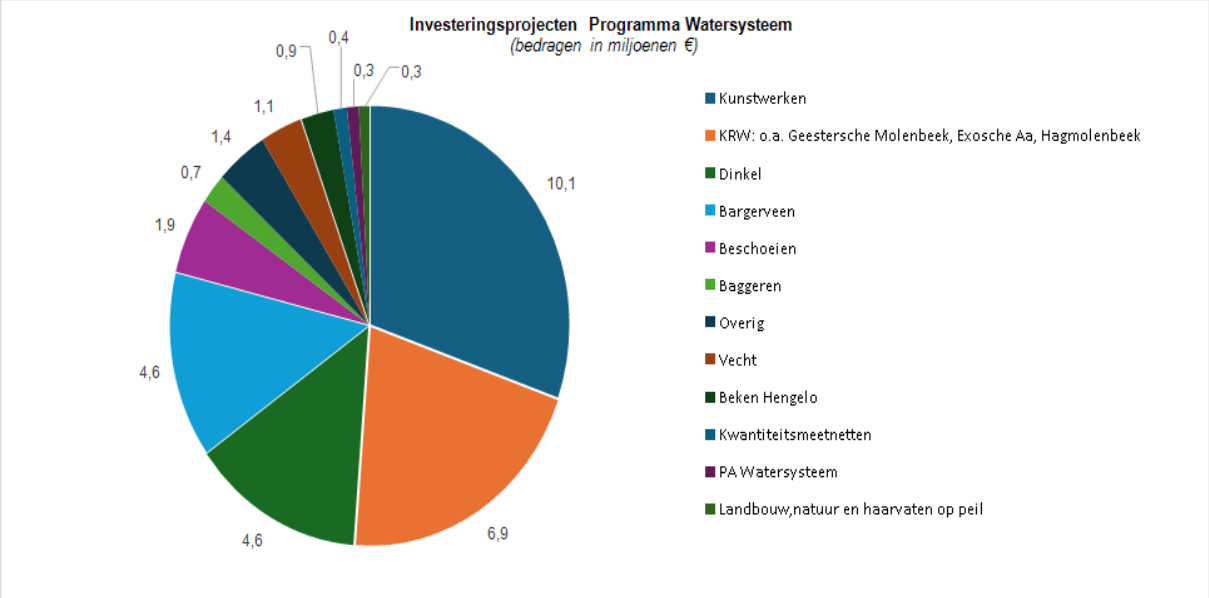
DIN thema	DIN strategisch doel	DIN operationeel doel	Inspanning	Voortgang	Toelichting afwijking
Klimaatadaptatie	E. We maken meer ruimte in het watersysteem voor de opvang van extreme neerslag.	E1. We realiseren uiterlijk 2027 de maatregelen die ons helpen voldoen aan NBW-normering om meer ruimte te maken in het systeem voor het opvangen van extreme neerslag.	E1.01 We bereiden maatregelen voor zodat de knelpunten uit de uitgevoerde Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW)-toetsing worden opgelost.	Conform plan	
			E1.02 We bereiden de nieuwe toetsingsronde voor in het kader van de beoordeling van de Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) - normen (provinciale omgevingswaarden).	Conform plan	
		E2. We realiseren maatregelen om kwetsbaarheden uit de DPRA stresstesten op te lossen.	E2.01 We stimuleren en faciliteren via onze samenwerkingsverbanden Noordelijk Vechtstromen en Twents Waternet gemeenten om stresstesten uit te voeren.	Conform plan	
			E2.02 Via het groot onderhoud legger (GOL) en/of groot onderhoud kunstwerken (GOK) nemen we maatregelen die een aantal van de knelpunten uit de stresstesten moeten oplossen.	Conform plan	
		E3. We dragen bij aan de verbetering van inzicht van overstromingsrisico's en normeren de overige keringen.	E3.01 We stellen normen op voor de overige keringen.	Aandacht vereist	Het voorontwerp voor de normering van overige keringen is door het dagelijks bestuur vastgesteld en het participatieproces is in uitvoering. Tijdens de verdere uitwerking blijkt dat een aantal onderwerpen nadere afstemming en uitwerking vraagt. Zo is voor de onderbouwing van de voorgestelde normen eerst overeenstemming nodig met de provincie Drenthe over het te hanteren grondgebruiks- en overlastnormenkaartmateriaal, aangezien provincie en waterschap momenteel verschillende kaarten hanteren. Deze afstemming is een randvoorwaarde voor het starten van het omgevingsproces. Daarnaast vraagt de afstemming met andere gebiedsprocessen extra aandacht en loopt nog het traject voor het bepalen van de toetsingsmethodiek voor de overige keringen langs de Vecht. Deze ontwikkelingen leiden ertoe dat de doorlooptijd naar verwachting langer zal zijn dan oorspronkelijk voorzien.
Klimaatadaptatie	F. We verbeteren de zoetwaterbeschikbaarheid om weerbaarder te worden tegen droogte.	F1. We hebben de regionale verdeling van het beschikbare oppervlaktewater op basis van de herziene waterakkoorden Twente en Drenthe en de verdeling in ons beheergebied eind 2027 geoptimaliseerd.	F1.01 In het project Waterverdeling Midden Twente voeren we de bouw van 2 stuwen uit ten behoeve van een betere waterverdeling en bereiden we het besluit omtrent Eefde voor.	Conform plan	

DIN thema	DIN strategisch doel	DIN operationeel doel	Inspanning	Voortgang	Toelichting afwijking
			F1.02 Rondom het Bargerveen treffen we diverse maatregelen voor de waterkwantiteit door buffers aan te leggen en bij Nieuw-Schoonebeek voeren we landbouwkundige maatregelen uit.	Conform plan	
		F2. We hebben eind 2027 onze kaders aangepast op een nieuwe balans tussen te droog en te nat, en we voeren HOP maatregelen uit in vijf prioritaire gebieden en het werkprogramma ZON.	F2.01 We voeren in het project Haarvaten op Peil diverse maatregelen uit om water vast te houden, om een bijdrage te leveren aan het programma ZON.	Aandacht vereist	Het project heeft vertraging opgelopen door het ontbreken van grondposities. Hierdoor komt de deadline van eind 2027 om het HOP programma gerealiseerd te hebben ernstig in gevaar. Ook de kostenraming staat onder druk. Met oa de Provincie worden gesprekken gevoerd om het programma wat langer te laten doorlopen zodat de maatregelen alsnog kunnen worden uitgevoerd.
			F2.02 Uitvoering gebiedsproces Hammerflier waarin het nieuwe gewenste grond- en oppervlaktepeilen (GGOR) worden uitgewerkt in relatie tot drinkwatervoorziening en bodemdaling.	Conform plan	
			F2.03 We optimaliseren wateraanvoer inclusief actualisatie waterakkoorden volgens landelijk programma Slim watermanagement.	Conform plan	
			F2.04 We adviseren over het maatregelenpakket bescherming drinkwaterbronnen Overijssel en Drenthe.	Conform plan	
			F2.05 We adviseren over de doorontwikkeling van de adaptieve drinkwaterstrategie Overijssel en Drenthe.	Conform plan	
			F2.06 We kwantificeren de wateropgave in een opgavenkaart en we passen de ontwerpmethodiek voor leggerwaterlopen in het hydrologisch handboek aan. We starten met twee gebiedsprojecten gericht op het water langer vasthouden.	Conform plan	
Klimaatadaptatie	G. We stimuleren meer water-en-bodem-sturend als uitgangspunt voor landgebruik.	G1. Bij advisering over ruimtelijke plannen hanteren we onze uitgangspunten van water-en-bodem-sturend.	G1.01 We adviseren gemeenten en provincies over ruimtelijke plannen.	Conform plan	
			G1.02 We adviseren en ondersteunen gemeenten op basis van onze kennis en expertise bij het integreren van water-en-bodem-sturend (WABOS) in hun omgevingsvisies voor de fysieke leefomgeving	Conform plan	

DIN thema	DIN strategisch doel	DIN operationeel doel	Inspanning	Voortgang	Toelichting afwijking
			G1.03 We participeren ambtelijk en bestuurlijk in de verstedelijkingsstrategieën voor Twente en Zwolle en de grootschalige woningbouwopgave in Emmen. De regio's in ons beheergebied voeren de regie. Vanuit onze waterexpertise sluiten we actief aan en brengen we waterbelangen nadrukkelijk in bij de planvorming en bestuurlijke afwegingen.	Conform plan	
Duurzaamheid	H. In 2050 zijn we 100% klimaatneutraal	H1. Conform de Routekaart duurzaamheid werken we aan 55% klimaatneutraliteit in 2030.	H1.02 We vertalen de Routekaart duurzaamheid naar maatregelen in de investeringsprogramma's en exploitatie, zodanig dat de reductiedoelstelling van 55% klimaatneutraliteit voor het jaar 2030 wordt behaald.	Conform plan	
Duurzaamheid	J We streven ernaar om 100% circulair te zijn in 2050	J1. We hebben in 2027 inzicht in onze grondstofstromen en de mate van circulariteit.	J1.01 We onderzoeken hoeveel procent circulair we zijn (= huidige stand van zaken).	Conform plan	
			J1.02 We evalueren het maaibeleid/gedragscode.	Conform plan	
		J3. Waar mogelijk pakken we kansen op om circulariteit te bevorderen.	J3.01 Per investeringsprogramma starten we tenminste één investeringsproject gericht op het bevorderen van circulariteit.	Conform plan	.
Noaberschap verbindt	K. We versterken het vertrouwen in Vechtstromen in wederkerigheid en met elkaar	K1. We werken systematisch aan het bouwen van duurzame relaties met onze omgeving.	K1.02 We voeren jaarlijks met alle 23 gemeenten een bestuurlijk relatiegesprek aan de hand van een vaste agenda, om een betere samenwerking te bereiken.	Aandacht vereist	Het is dit jaar niet gelukt om bij alle 23 gemeenten een bestuurlijk gesprek te initiëren. In de meeste gevallen wel, maar door ziekte en wisselingen in personeel is dat voor een paar gemeenten niet gelukt. Wel is ingezet op welke gesprekken het meeste urgentie hadden en er is een afweging gemaakt om gerichter waarde toe te voegen. De beschikbare capaciteit is zo ingezet, dat we daar waren waar bestuurlijke afstemming het meest nodig en effectief was
Krachtige organisatie	L. We zijn een meer betrouwbare, transparante, inclusieve en toekomstbestendige organisatie.	L1. We implementeren nieuwe wetgeving, regelgeving en normen. We integreren dit in bestaand beleid of ontwikkelen nieuw beleid.	L1.06 We werken aan (nieuwe) onderwerpen op de bestuursagenda; Watervisie en weerbaarheid.	Conform plan	

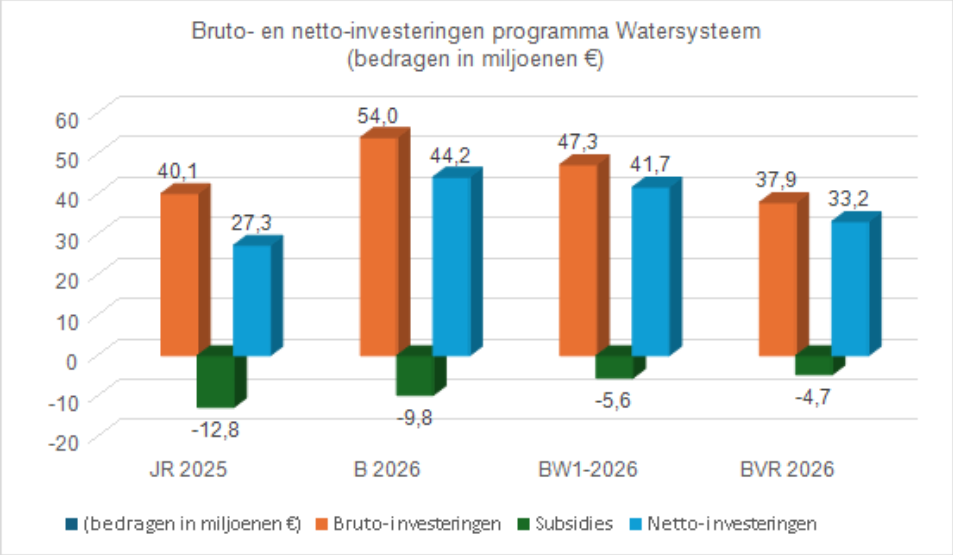
Betreft: Doelen en inspanningen Watersysteem

3.1.2 Investeringen

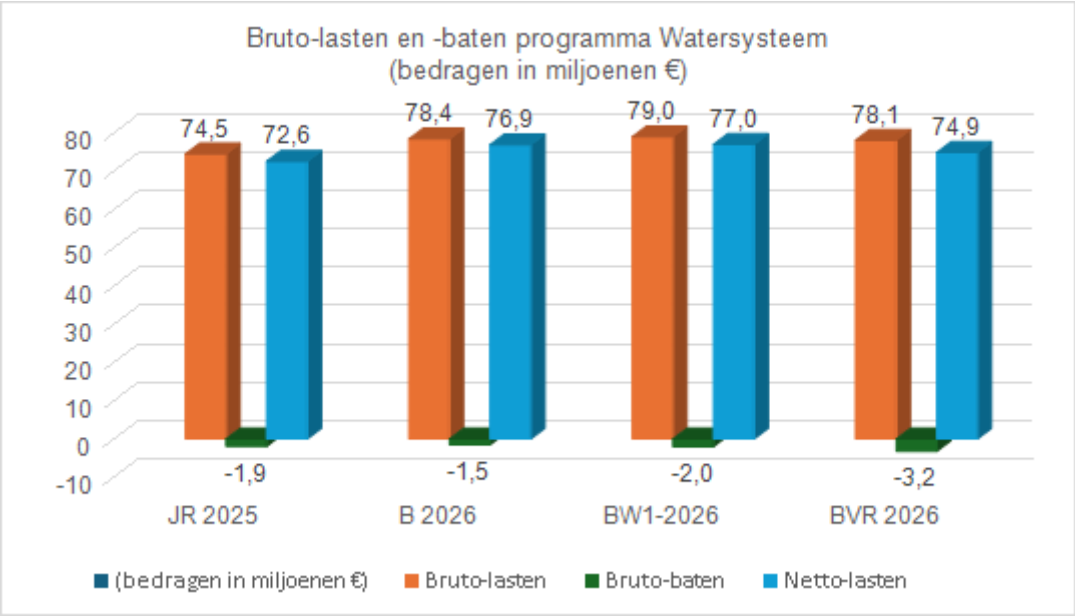

De BVR laat ten opzichte van de eerste Begrotingswijziging 2026 een verlaging zien van de investeringen van €8,5 miljoen (netto). Hiermee komen de te verwachten investeringskosten voor het programma watersysteem uit op €33,2 miljoen (netto). Uit de geactualiseerde ramingen van projecten in de uitvoeringsfase blijkt namelijk onder andere dat een deel van de gereserveerde risicobudgetten niet langer benodigd is. Daarnaast hebben een aantal projecten vertraging opgelopen. Bijvoorbeeld doordat nog niet alle vergunningen zijn verleend, nieuwe afwegingen zijn gemaakt of door andere (externe) factoren. Dit is bijvoorbeeld het geval binnen het programma Haarvaten op Peil, de waterverdeling Midden-Twente en bij het Afwateringskanaal. Verder worden enkele bijdragen op een later moment afgerekend, waaronder een bijdrage in het kader van het waterakkoord. Ook zijn er enkele projecten waarvan de uitvoering sneller verloopt dan de eerder afgegeven prognose. Dit is bijvoorbeeld het geval bij een deeltraject van het Nieuwe Drostendiep en bij het project Nieuw Schoonebeek. Tot slot zijn er een aantal kleinere mutaties, zowel ophogingen als verlagingen, die om verschillende redenen zijn vertraagd of versneld.

De te verwachten subsidie-inkomsten vallen daarnaast lager uit en worden doorgeschoven naar 2027. Dit is onder andere het gevolg van vertraging binnen een aantal projecten.

3.1.3 Exploitatie

Op basis van de realisatie en inzichten tot en met augustus 2026 is de prognose voor de exploitatie over geheel 2026 geactualiseerd. De afwijkingen worden afgezet tegen de begroting na de eerste begrotingswijziging 2026. Die is op 1 juli 2026 door het algemeen bestuur vastgesteld.

Per saldo worden de lasten en baten € 2,1 miljoen lager geraamd dan in de begroting na eerste wijziging. Dit saldo bestaat uit € 3,1 miljoen aan voordelen en € 1,0 miljoen aan nadelen.

Voordelen (€ 3,1 miljoen)

- Hogere incidentele opbrengsten door grond- en kavelruil (€ 1.029.000).
- Het voorlopig laten vrijvallen van een deel van het toegekende jaarlijkse budget. Dit gaat over € 1,7 miljoen voor de uitvoering van de gedragscode bestendig beheer en onderhoud. De gedragscode heeft impact op diverse werkzaamheden. Het financiële effect is moeilijk in te schatten; begin 2027 is meer informatie beschikbaar over de kosten in 2026. Op basis van huidige inzichten lijkt € 1,7 miljoen te ruim. Het algemeen bestuur heeft in juli 2026 ingestemd om een deel vrij te laten vallen (€ 700.000).
- Lagere toegerekende personeels- en overheadkosten aan programma Watersysteem (€ 300.000).
- Lagere kosten voor incidenteel grondwerk. Dit komt onder andere doordat de opstart van een nieuw regiecontract en tijdelijk minder bezetting tot vertraging in de uitvoering hebben geleid (240.000).
- Lagere kosten voor het beheer en onderhoud van de Vecht, zoals maaien en zandafvoer (€ 190.000).
- Minder planmatig onderhoud aan kunstwerken in het watersysteem. Op basis van voortschrijdend inzicht maken we steeds betere assetmanagementafwegingen tussen prestaties, risico's en kosten (€ 170.000).
- Lagere kosten om de kernregistratie m.b.t. de watergangen op orde te brengen. Medio 2026 zijn structureel extra middelen toegekend, die nog niet in 2026 ingezet kunnen worden (€ 100.000).
- Niet volledig aanwenden van de post onvoorzien (€ 83.000).
- Lagere onderhoudskosten waterlopen door diverse kleinere oorzaken (€ 65.000).

- Lagere licentie- en softwarekosten van het nieuwe debietmeetnet, omdat deze nog ten laste van het investeringsproject komen (€ 60.000).
- Overige voordelen van individueel minder dan € 50.000 (per saldo € 163.000).

Nadelen (€ 1,0 miljoen)

- Hogere kosten voor de zoetwaterinvoer van de IJssel naar het Twentekanaal. Dit betreft met name de plaatsing en ingebruikname van 3 tijdelijke pompinstallaties in Eefde. De kosten betreffen een grove inschatting van Rijkswaterstaat (per medio 2026). De werkelijke kosten kunnen fors afwijken (€ 650.000).
- Hogere bijdrage voor het hoogwaterbeschermingsprogramma (€ 300.000).
- Hogere afschrijvingslasten doordat per 30 juni 2026 meer investeringen zijn geactiveerd dan bij de eerste begrotingswijziging was voorzien (€ 97.000)
- Overige nadelen van individueel minder dan € 50.000 (per saldo € -47.000).

Na verwerking van deze bijstellingen via de tweede begrotingswijziging resteert voor het programma een post onvoorzien van € 83.000. Op basis van de huidige inzichten gaan we ervan uit dat dit toereikend is voor de resterende uitvoering in 2026. Dit in samenhang met de beschikbare weerstandscapaciteit.

Een deel van de financiële voordelen is incidenteel en hangt samen met vertraging of fasering van activiteiten. Deze voordelen betekenen daarom niet in alle gevallen een structurele besparing. Ze kunnen deels leiden tot verschuiving van activiteiten en lasten naar volgende jaren. Structurele financiële voordelen die in de periode 2023 tot en met 2025 naar voren kwamen, hebben we verwerkt in de meerjarenbegroting 2027-2031 verwerkt als verlaging van de betreffende kosten.

3.2 Programma Waterketen

Het investeringsprogramma Waterketen zorgt voor transport en zuiveren van het afvalwater. Het doet dit op een veilige, doelmatige en duurzame manier. Het water wordt gezuiverd tot een kwaliteit die wenselijk is voor het oppervlaktewater. Installaties als rioolgemalen, persleidingen en rwzi's worden onderhouden en vervangen wanneer het risico te groot wordt om nog tegen acceptabele kosten de gevraagde prestaties te leveren.

3.2.1 Doelbereik en inspanningen

In het DIN staat vermeld welke strategische doelen (lange termijn) en operationele doelen (bestuursperiode) we nastreven. De inspanningen zijn gericht op hoe we in 2026 deze doelen gaan behalen. Hieronder wordt de status daarvan via een stoplichtentabel weergegeven voor de waterketen.

DIN thema	DIN strategisch doel	DIN operationeel doel	Inspanning	Voortgang	Toelichting afwijking
Assets op orde	A. We zorgen ervoor dat de assets voldoen aan de technische staat die nodig is om (beter) invulling te blijven gegeven aan de functie die de asset vervult, rekening houdend met de balans tussen prestaties, risico's en kosten.	A1. We voeren onderhoud, renovatie en vervanging uit om de functie van de assets te waarborgen.	A1.06 We renoveren 6 rioolgemalen.	Conform plan	

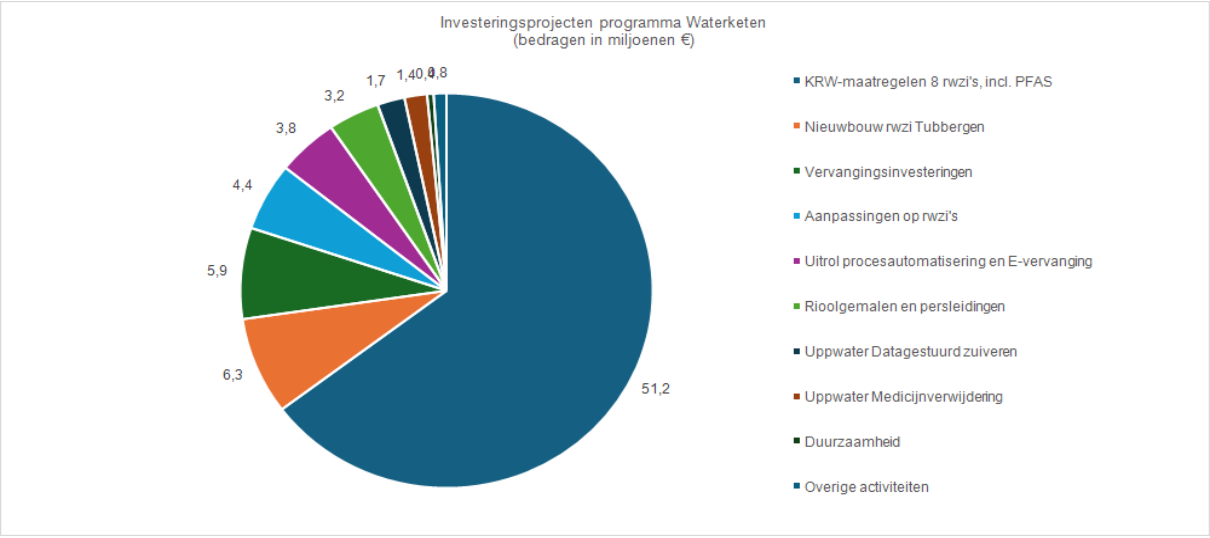
DIN thema	DIN strategisch doel	DIN operationeel doel	Inspanning	Voortgang	Toelichting afwijking
			A1.07 We vervangen een deel van de persleiding Geesteren - Tubbergen en renoveren het gemaal Geesteren.	Conform plan	
			A1.08 We starten met het aanleggen van een (pers)leiding van wasserij Springendal naar het gemeentelijke rioolstelsel.	Conform plan	
			A1.09 We voeren optimalisaties uit op de zuiveringen Dedemsvaart, Coevorden, Ommen en Emmen.	Conform plan	
			A1.10 We starten de vervanging van elektrotechniek en procesautomatisering (E&PA) op twee zuiveringen en bereiden deze op twee andere zuiveringen voor.	Conform plan	
			A1.11 We bereiden de renovatie van de zuivering Hardenberg voor.	Conform plan	
			A1.12 We voeren het jaarlijkse werkplan vervangingsinvesteringen voor de waterketen uit, met onder meer maatregelen op de zuiveringen Goor (retourslibvijzels), Sleen (voorstuwers/pompen), Hengelo (pomp) en Oldenzaal (zandhark).	Conform plan	
Waterkwaliteit	B. Ecologische waterkwaliteit: We werken aan een betere ecologische waterkwaliteit.	B1. We realiseren eind 2027 de maatregelen die bijdragen aan de ecologische doelen van Kaderrichtlijn Water.	B1.06 We voeren de aanbevelingen uit van de Rekenkamer, gericht op Beheer en kernregigstratie waterkwaliteit op orde en Monitoring KRW op orde.	Conform plan	
Waterkwaliteit	C. (Chemische) waterkwaliteit-stoffen: we werken aan een betere (chemische) waterkwaliteit.	C1. We realiseren eind 2027 de maatregelen die bijdragen aan de doelen van Kaderrichtlijn Water voor (chemische) stoffen.	C1.01 We voeren KRW-maatregelen uit op de zuiveringen Hengelo, Oldenzaal, Goor, Glanerbrug, Haaksbergen, Denekamp, Nijverdal, Enschede en Tubbergen.	Conform plan	
			C1.02 We starten met de implementatie van fase 1 van de medicijnverwijdering op zuivering Enschede (Uppwater|NG fase 1).	Conform plan	
			C1.04 We werken de beleidslijn Bronaanpak uit tot vastgesteld beleid Bronaanpak 2.0.	Aandacht vereist	Planning is vertraagd door urgentie op problematiek PFAS en maatregelenprogramma SGBP4. Inhaalslag in najaar als SGBP-werk gedaan is.
Waterkwaliteit	D. Opkomende stoffen: we zetten ons in om minder microverontreiniging, zoals medicijnresten, in het water te laten komen.	D1. We vergroten ons inzicht in de bronnen van microverontreinigingen en nemen maatregelen in de waterketen binnen onze bevoegdheden.	D1.01 Samen met andere overheden zetten we ons in bij de aanpak van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS).	Conform plan	

DIN thema	DIN strategisch doel	DIN operationeel doel	Inspanning	Voortgang	Toelichting afwijking
			D1.02 We brengen in beeld wat de Europese en landelijke visie afvalwaterketen betekenen voor Vechtstromen en ontwikkelen een meerjarige programmatische aanpak voor de afvalwaterketen.	Conform plan	
Klimaatadaptatie	G. We stimuleren meer water-en-bodem-sturend als uitgangspunt voor landgebruik.	G1. Bij advisering over ruimtelijke plannen hanteren we onze uitgangspunten van water-en-bodem-sturend.	G1.01 We adviseren gemeenten en provincies over ruimtelijke plannen.	Conform plan	
			G1.02 We adviseren en ondersteunen gemeenten op basis van onze kennis en expertise bij het integreren van water-en-bodem- sturend (WABOS) in hun omgevingsvisies voor de fysieke leefomgeving	Conform plan	
			G1.03 We participeren ambtelijk en bestuurlijk in de verstedelijkingsstrategieën voor Twente en Zwolle en de grootschalige woningbouwopgave in Emmen. De regio's in ons beheergebied voeren de regie. Vanuit onze waterexpertise sluiten we actief aan en brengen we waterbelangen nadrukkelijk in bij de planvorming en bestuurlijke afwegingen.	Conform plan	
Duurzaamheid	H. In 2050 zijn we 100% klimaatneutraal	H1. Conform de Routekaart duurzaamheid werken we aan 55% klimaatneutraliteit in 2030.	H1.01 We nemen deel aan het nationale versnellingsprogramma lachgas en rapporteren periodiek.	Conform plan	
			H1.02 We vertalen de Routekaart duurzaamheid naar maatregelen in de investeringsprogramma's en exploitatie, zodanig dat de reductiedoelstelling van 55% klimaatneutraliteit voor het jaar 2030 wordt behaald.	Conform plan	
			H1.03 We verkennen maatregelen om methaanuitstoot te reduceren.	Conform plan	
Duurzaamheid	I. We zijn minimaal 100% energieneutraal, zo snel na 2030 als in redelijkheid mogelijk is te realiseren.	I2. We wekken in 2030 3% meer hernieuwbare energie op.	I2.02 We bereiden de realisatie voor ten aanzien van 'Heroverweging WVS biogas' door de aanbesteding op te starten.	Aandacht vereist	Business case valt slechter uit dan verwacht.Marktconsultatie voor mogelijke alternatieven om biogas zo goed mogelijk in te zetten. De verwachte afronding hiervan is in het laatste kwartaal van dit jaar.
			I2.03 We starten met het opstellen van een beleidskader voor aquathermie, die meer duidelijkheid biedt aan initiatiefnemers.	Conform plan	

DIN thema	DIN strategisch doel	DIN operationeel doel	Inspanning	Voortgang	Toelichting afwijking
Duurzaamheid	J We streven ernaar om 100% circulair te zijn in 2050	J1. We hebben in 2027 inzicht in onze grondstofstromen en de mate van circulariteit.	J1.01 We onderzoeken hoeveel procent circulair we zijn (= huidige stand van zaken).	Conform plan	
			J1.03 We bereiden een besluit voor over de financiering van fosfaatterugwinfabriek SNB.	Aandacht vereist	Zaken dienen nader onderzocht te worden waardoor een risico onstaat dat de planning niet wordt gehaald.
		J2. We brengen de stappen om 50% circulariteit te behalen in 2030 in kaart.	J2.01 We brengen de stappen in kaart die nodig zijn om in 2030 50% circulariteit te behalen.	Conform plan	
		J3. Waar mogelijk pakken we kansen op om circulariteit te bevorderen.	J3.01 Per investeringsprogramma starten we tenminste één investeringsproject gericht op het bevorderen van circulariteit.	Conform plan	
Noaberschap verbindt	K. We versterken het vertrouwen in Vechtstromen in wederkerigheid en met elkaar	K1. We werken systematisch aan het bouwen van duurzame relaties met onze omgeving.	K1.02 We voeren jaarlijks met alle 23 gemeenten een bestuurlijk relatiegesprek aan de hand van een vaste agenda, om een betere samenwerking te bereiken.	Aandacht vereist	Het is dit jaar niet gelukt om bij alle 23 gemeenten een bestuurlijk gesprek te initiëren. In de meeste gevallen wel, maar door ziekte en wisselingen in personeel is dat voor een paar gemeenten niet gelukt. Wel is ingezet op welke gesprekken het meeste urgentie hadden en er is een afweging gemaakt om gerichter waarde toe te voegen. De beschikbare capaciteit is zo ingezet, dat we daar waren waar bestuurlijke afstemming het meest nodig en effectief was.
Krachtige organisatie	L. We zijn een meer betrouwbare, transparante, inclusieve en toekomstbestendige organisatie.	L1. We implementeren nieuwe wetgeving, regelgeving en normen. We integreren dit in bestaand beleid of ontwikkelen nieuw beleid.	L1.06 We werken aan (nieuwe) onderwerpen op de bestuursagenda; Watervisie en weerbaarheid.	Conform plan	

Betreft: Doelen en inspanningen Waterketen

3.2.2 Investeringen

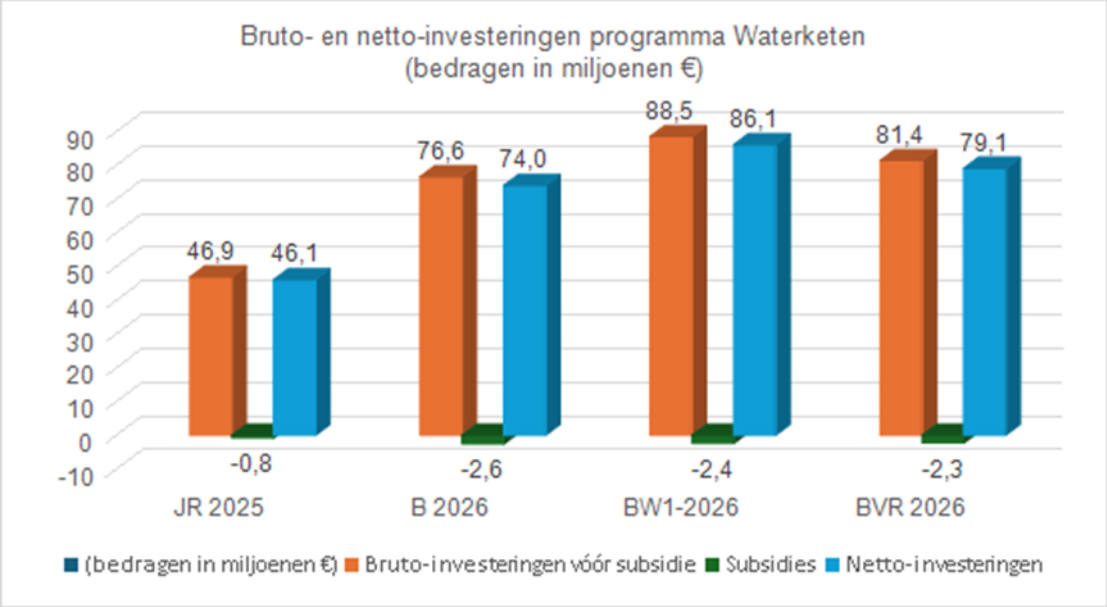

Het taartdiagram hierboven laat de verdeling zien van de verwachte € 79,1 miljoen aan netto investeringskosten in 2026 in het programma Waterketen. De kosten zijn verdeeld over de belangrijkste categorieën. De activiteiten met de grootste financiële impact betreffen de aanpassingen aan de zuiveringen voor de KRW, de renovatie van de rwzi Tubbergen en de Vervangingsinvesteringen 2026. Ook betreft het diverse werkzaamheden op de rwzi's Coevorden, Dedemsvaart en Emmen.

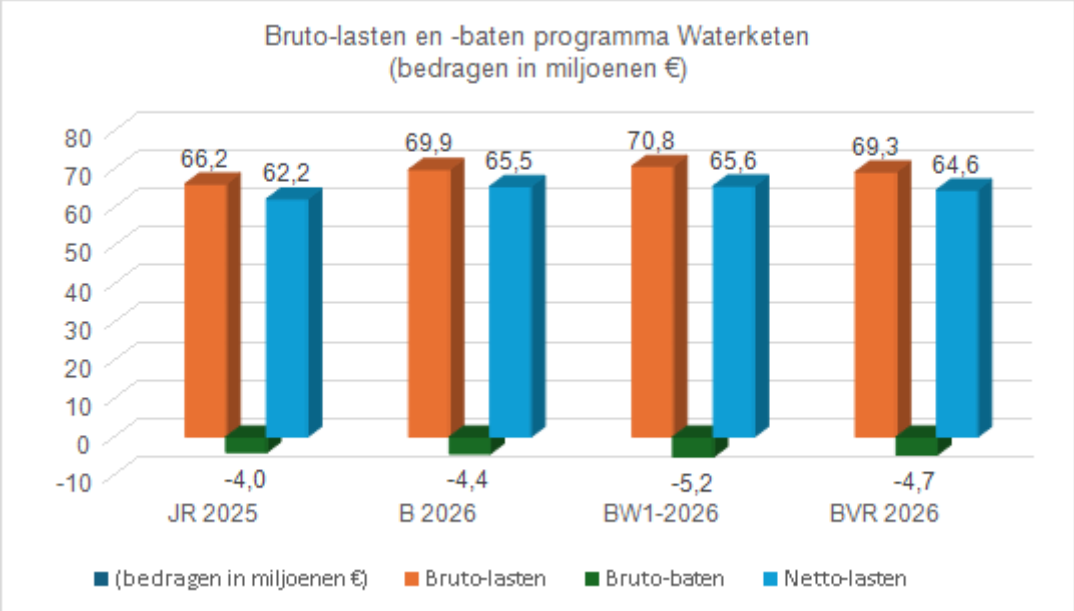
Ten opzichte van de eerste begrotingswijziging laat de BVR in 2026 een daling zien van de verwachte investeringskosten (van € 86,2 miljoen naar € 79,1 miljoen). Dit wordt met name veroorzaakt doordat voor de KRW-projecten met de aannemers de uitvoeringsplanning is bepaald. Enerzijds zorgt dit voor de verschuiving van uitgaven van 2026 naar 2027. Anderzijds zorgt dat voor een beperkte toename van uitgaven in 2026 voor PFAS-sanering. Hierbij geldt dat deze mutaties géén invloed hebben op het bereiken van de projectdoelstelling om op 31 december 2027 de gewenste maatregelen te hebben uitgevoerd.

Verder is bij enkele projectactiviteiten een kleine vertraging te zien. Vooral het project om een mechanische slibinstallatie in Coevorden te plaatsen heeft vertraging. Dit komt doordat de benodigde vergunning pas later wordt behandeld en afgegeven kan worden. Hierdoor verschuift de oplevering van de installatie van 2026 naar 2027.

Daarentegen geldt dat de UPPWATER-projecten in Nijverdal en Enschede een versnelling laten zien ten opzichte van hun financiële planning. Enkele projecten die in 2026 worden afgerond vallen per saldo goedkoper uit.

3.2.3 Exploitatie

Op basis van de realisatie en inzichten tot en met augustus 2026 is de prognose voor de exploitatie over geheel 2026 geactualiseerd. De verwachte afwijkingen zijn afgezet tegen de begroting na de eerste begrotingswijziging. Die is op 1 juli 2026 door het algemeen bestuur vastgesteld.

Per saldo worden de lasten en baten € 1,0 miljoen lager geraamd dan in de begroting na eerste wijziging. Dit saldo bestaat uit € 2,5 miljoen aan voordelen en € 1,5 miljoen aan nadelen.

Voordelen (€ 2,5 miljoen)

- Lagere kosten voor chemicaliën door de latere ingebruikname van de KRW-installaties en effectievere sturing op het verbruik (€ 412.000).
- Lagere kosten binnen het thema Duurzamheid. Dit komt doordat een deel van de inspanningen voor klimaatneutraliteit en circulariteit later of tegen lagere kosten wordt gerealiseerd. Ook kunnen kosten bij exploitatie- of investeringsbudgetten komen (€ 390.000).
- Lagere slibverwerkingskosten door minder afvoer van ontwaterd slib (€ 250.000) en een gunstigere afrekening van SNB over 2025 (€ 110.000).
- Lagere elektriciteitskosten, inclusief energiebelasting, met name door lager elektriciteitsverbruik. Ook is meer elektriciteit opgewekt en teruggeleverd tegen hogere terugleveringstarieven (€ 303.000).
- Aan het programma Waterketen werden lagere personeels- en overheadkosten toegerekend(€ 298.000).
- Lagere kosten voor industriële reiniging met name door vertraging in de aanbesteding van contracten (€ 215.000).
- Teruggave van omzetbelasting over 2025 in verband met de exploitatie van de energiefabriek Hengelo (€ 120.000).
- Lagere licentie- en softwarekosten door de latere ingebruikname van het nieuwe procesbesturingssysteem (€ 100.000).
- Lagere onderhoudskosten doordat het deel van het budget, dat niet aan onderhoudscontracten is gebonden, gebruikt kan worden voor de hogere aardgaskosten (€ 100.000).

- Niet volledig agebruiken van de post onvoorzien (€ 87.000).
- Overige voordelen van elk minder dan € 50.000 (€ 144.000).

Nadelen (€ 1,5 miljoen)

- Lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve doordat de budgetten voor het thema Duurzaamheid niet volledig worden benut (€ 390.000).
- Hogere afschrijvingslasten doordat per 30 juni 2026 € 9,1 miljoen meer aan investeringen is geactiveerd dan bij de eerste begrotingswijziging was voorzien (€ 361.000).
- Lagere opbrengsten uit Solarpark Twente als gevolg van de latere ingebruikname (€ 259.000).
- Herstelkosten als gevolg van een calamiteit op de rwzi Coevorden (€ 110.000).
- Hogere aardgaskosten doordat de WKK in Emmen tijdelijk is stilgelegd. Daardoor was geen warmte uit de WKK beschikbaar voor het gistingsproces en de kantoren (€ 100.000).
- Lagere opbrengsten uit garantstellingen doordat de garantstelling voor de leningportefeuille van NieuWater BV is vervallen (€ 72.000).
- Hogere onderhoudskosten binnen de waterketen. Die worden gedekt door budget over te hevelen vanuit planmatig onderhoud van het watersysteem (€ 70.000).
- Overige nadelen van elkminder dan € 50.000 (€ 135.000).

Na verwerking van deze bijstellingen via de tweede begrotingswijziging resteert voor het programma een post onvoorzien van € 87.000. Op basis van de huidige inzichten wordt deze ruimte, in samenhang met de beschikbare weerstandscapaciteit, toereikend geacht voor de resterende uitvoering in 2026.

Een deel van de financiële voordelen is incidenteel. Ze hangen samen met vertraging of fasering van activiteiten. Deze voordelen kunnen deels leiden tot verschuiving van activiteiten en lasten naar volgende jaren. Daarnaast zijn structurele financiële voordelen over 2023 tot en met 2025 verwerkt in de programmabegroting 2027-2031.

3.3 Programma Besturen en Organiseren

Het programma Besturen en Organiseren ondersteunt de primaire taken van het waterschap. Ook legt het de basis voor een betrouwbare en toekomstbestendige organisatie. We versterken de digitale en fysieke veiligheid, stimuleren vernieuwing en geven richting aan organisatieontwikkeling.

3.3.1 Doelbereik en inspanningen

In het DIN staat vermeld welke strategische doelen (lange termijn) en operationele doelen (bestuursperiode) we nastreven. De inspanningen zijn gericht op hoe we in 2026 deze doelen gaan behalen. Hieronder wordt de status daarvan via een stoplichtentabel weergegeven voor de waterketen.

DIN thema	DIN strategisch doel	DIN operationeel doel	Inspanning	Voortgang	Toelichting afwijking
Assets op orde	A. We zorgen ervoor dat de assets voldoen aan de technische staat die nodig is om (beter) invulling te blijven gegeven aan de functie die de asset vervult, rekening houdend met de balans tussen prestaties, risico's en kosten.	A1. We voeren onderhoud, renovatie en vervanging uit om de functie van de assets te waarborgen.	A1.13 We voeren het jaarlijkse werkplan vervangingsinvesteringen gebouwen, terreinen en facilitair uit.	Conform plan	
			A1.14 We vervangen twee klimaatinstallaties (Almelo/Enschede) en renoveren het bedrijfsgebouw op zuivering Enschede.	Conform plan	
			A1.15 We ronden de huisvesting op de Energiefabriek Hengelo af.	Conform plan	
			A1.16 De toegankelijkheid, zichtbaarheid en veiligheid van het parkeerterrein Almelo wordt aangepast.	Aandacht vereist	De bouwteamovereenkomst voor de terreininrichting Almelo is ondertekend. Het schetsontwerp, de verdere uitwerking en de financiële consequenties worden bestuurlijk voorgelegd.
			A1.17 We vervangen het glasvezelnetwerk.	Conform plan	
			A1.18 Binnen het samenwerkingsverband Waterkracht ICT voeren we het gezamenlijke jaarplan uit en werken we aan de verdere implementatie van het gestandaardiseerde datamodel DAMO in onze organisatie.	Conform plan	
			A1.19 We vervangen onze IT-infrastructuur, zoals productieservers, cor netwerken en switch apparatuur en verbeteren de lange termijn planningen. Ook onderzoeken we de mogelijkheden in ontwikkelingen voor het vervangen van wifi in 2027.	Conform plan	
Klimaatadaptatie	G. We stimuleren meer water-en-bodem-sturend als uitgangspunt voor landgebruik.	G1. Bij advisering over ruimtelijke plannen hanteren we onze uitgangspunten van water-en-bodem-sturend.	G1.03 We participeren ambtelijk en bestuurlijk in de verstedelijkingsstrategieën voor Twente en Zwolle en de grootschalige woningbouwopgave in Emmen. De regio's in ons beheergebied voeren de regie. Vanuit onze waterexpertise sluiten we actief aan en brengen we waterbelangen nadrukkelijk in bij de planvorming en bestuurlijke afwegingen.	Conform plan	
Duurzaamheid	H. In 2050 zijn we 100% klimaatneutraal	H1. Conform de Routekaart duurzaamheid werken we aan 55% klimaatneutraliteit in 2030.	H1.02 We vertalen de Routekaart duurzaamheid naar maatregelen in de investeringsprogramma's en exploitatie, zodanig dat de reductiedoelstelling van 55% klimaatneutraliteit voor het jaar 2030 wordt behaald.	Conform plan	
Duurzaamheid	I. We zijn minimaal 100% energieneutraal, zo snel na 2030 als in redelijkheid mogelijk is te realiseren.	I1. We verhogen onze energie-efficiency tot en met 2030 met 2%.	I1.01 We vertalen de Routekaart duurzaamheid naar de investeringsprogramma's en exploitatie, zodanig dat tenminste 100% energieneutraliteit in of zo spoedig mogelijk na het jaar 2030 wordt behaald.	Conform plan	

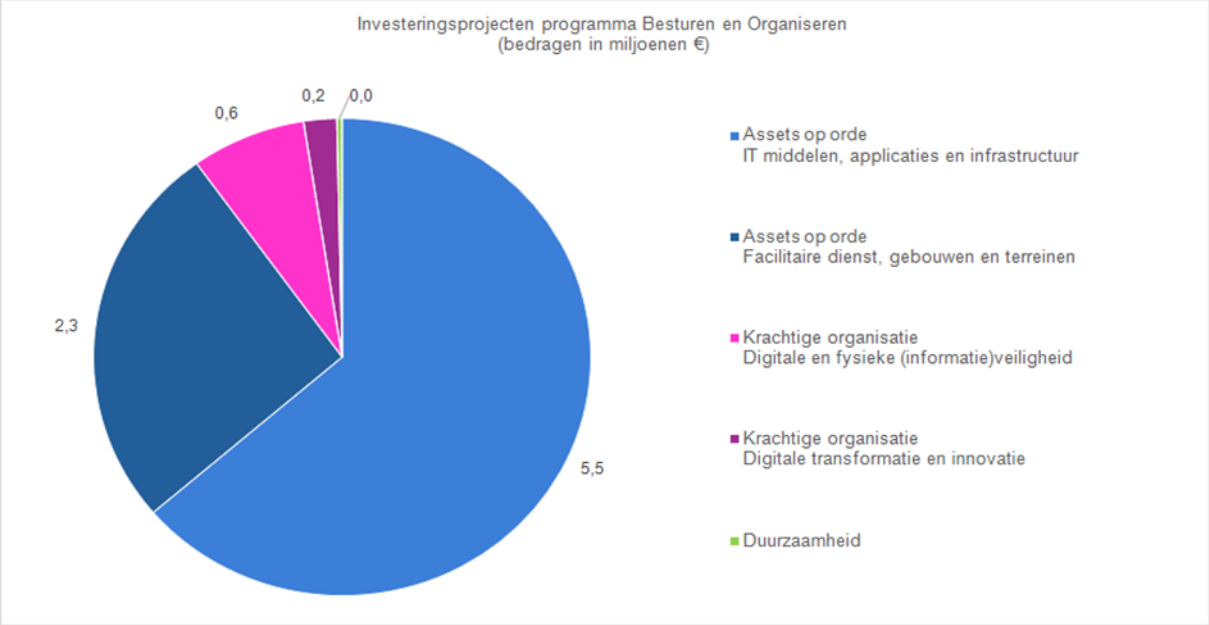
DIN thema	DIN strategisch doel	DIN operationeel doel	Inspanning	Voortgang	Toelichting afwijking
		I2. We wekken in 2030 3% meer hernieuwbare energie op.	I2.01 We bereiden overeenkomsten voor om te participeren in maximaal drie grootschalige windturbineprojecten.	Conform plan	
			I2.03 We starten met het opstellen van een beleidskader voor aquathermie, die meer duidelijkheid biedt aan initiatiefnemers.	Conform plan	
Duurzaamheid	J We streven ernaar om 100% circulair te zijn in 2050	J1. We hebben in 2027 inzicht in onze grondstofstromen en de mate van circulariteit.	J1.01 We onderzoeken hoeveel procent circulair we zijn (= huidige stand van zaken).	Conform plan	
		J3. Waar mogelijk pakken we kansen op om circulariteit te bevorderen.	J3.01 Per investeringsprogramma starten we tenminste één investeringsproject gericht op het bevorderen van circulariteit.	Conform plan	.
Noaberschap verbindt	K. We versterken het vertrouwen in Vechtstromen in wederkerigheid en met elkaar	K1. We werken systematisch aan het bouwen van duurzame relaties met onze omgeving.	K1.01 We implementeren de strategie op externe dienstverlening.	Conform plan	
			K1.03 We voeren een omgevingsonderzoek/stakeholdersonderzoek uit.	Conform plan	
			K1.04 We richten de organisatie in om participatievraagstukken op te pakken.	Conform plan	
			K1.05 We produceren juridische instrumenten waarmee we voldoen aan wetgeving rondom participatie.	Conform plan	
		K2. Het algemeen bestuur bestuurt vanuit de bestuurlijke kernwaarden (noaberschap, realistisch & transparant, robuust, volhoudbaar en betrouwbaar).	K2.01 AB voert vervolgacties uit op basis van de reflectie bestuurlijke kernwaarden.	Conform plan	
			K2.02 We bereiden de overgang naar het nieuwe bestuur voor. We starten met het opstellen van een overdrachtsdocument en met de inrichting van een proces voor na de verkiezingen.	Conform plan	
			K2.03 We starten met de organisatie van de waterschapsverkiezingen 2027 waarbij we zorgen voor opkomstbevordering en inrichting van het centraal stembureau.	Conform plan	
Krachtige organisatie	L. We zijn een meer betrouwbare, transparante, inclusieve en toekomstbestendige organisatie.	L1. We implementeren nieuwe wetgeving, regelgeving en normen. We integreren dit in bestaand beleid of ontwikkelen nieuw beleid.	L1.01 We implementeren wetgeving Open Overheid (conform invoering wetgeving).	Conform plan	
			L1.02 We voeren het plan van aanpak Implementatie Baseline Informatiebeveiliging Overheden (BIO) uit (ambitieniveau 4).	Conform plan	

DIN thema	DIN strategisch doel	DIN operationeel doel	Inspanning	Voortgang	Toelichting afwijking
			L1.03 We implementeren het plan van aanpak AVG (ambitieniveau 4) verder.	Aandacht vereist	Als gevolg van personele wisselingen blijft de voortgang op dit onderwerp achter bij het plan
			L1.04 We implementeren wetgeving op het gebied van Bestuurlijke betrokkenheid, aanpassing Waterschapswet, waterwet).	Conform plan	
			L1.05 We onderzoeken de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur conform Artikel 109a Waterschapswet.	Conform plan	
			L1.06 We werken aan (nieuwe) onderwerpen op de bestuursagenda; Watervisie en weerbaarheid.	Conform plan	
			L1.07 Wij realiseren 3 nieuwe participatiebanen per jaar.	Conform plan	
			L1.08 We werken verder aan het opstellen van het beleid AI voor implementatie eind 2027.	Conform plan	
			L1.09 Implementatieplan (plan van aanpak) digitale en fysieke beveiliging is opgesteld .	Aandacht vereist	Start van maatregelen voor fysieke beveiliging met pilot op Emmen. Er ligt een concept implementatieplan, echter de bemensing van het projectteam en het bepalen van de risicobereidheid is vertraagd. Projectleider start 1 november
			L1.10 We ontwikkelen nieuw beleid op het gebied van security, waaronder NIS2, CER-richtlijnen, Cyber Resilience Act en fysieke (toegangs-) beveiliging.	Conform plan	
			L1.11 We voeren de benodigde maatregelen uit voor onze informatieveiligheid op basis van het plan van aanpak.	Aandacht vereist	Meer informatie is beschikbaar bij de commissie informatieveiligheid
			L1.12 We stellen de generatietoets vast op basis van de uitgevoerde pilot.	Conform plan	
			L1.13 We voeren het uitvoeringsplan van Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) 100% uit	Conform plan	
		L2. We hebben een organisatie die over voldoende kwantiteit en kwaliteit (kennis, vaardigheden en gedrag) beschikt om nu en in de toekomst bestuurlijke doelen te realiseren.	L2.01 We geven uitvoering aan de organisatievisie.	Conform plan	
			L2.02 We realiseren 14 plekken voor medewerkers onder de 35 jaar volgens het ingroeimodel uit het plan van aanpak Toekomstbestendig personeel.	Conform plan	
Krachtige organisatie	M. We zetten meer in op innovatie en digitale transformatie.	M1. We geven invulling aan de nieuwe innovatie agenda, met meer nadruk op impact en digitale transformatie.	M1.01 We blijven werken aan de lopende innovatieprojecten BODAC, BluElephant, De Twentse Golf en Druppelirrigatie uit Afvalwater.	Conform plan	

DIN thema	DIN strategisch doel	DIN operationeel doel	Inspanning	Voortgang	Toelichting afwijking
			M1.02 We formuleren 2-5 innovatiemissies die meer sturing geven aan de realisatie van de innovatie agenda en organisatievisie.	Conform plan	
			M1.03 We ontwikkelen samen met bedrijven en kennisinstellingen voorstellen voor drie nieuwe innovatieprojecten.	Conform plan	
			M1.04 In samenwerking met andere waterschappen geven we invulling aan de implementatie van de vaarkaart Digitaal op Koers.	Conform plan	
			M1.05 We gaan meer en sterker (intern en extern) communiceren over het belang van innovatie en digitale transformatie, de resultaten die we op dit gebied bereiken en de lessen die we daaruit trekken.	Conform plan	
			M1.06 We stimuleren en faciliteren digitale innovatie initiatieven in de organisatie en stimuleren medewerkers om innovatieve ideeën te ontwikkelen en suggesties te doen om te stoppen met dingen die niet meer nodig zijn.	Conform plan	
			M1.07 We ontwikkelen minstens drie nieuwe innovatieprojectvoorstellen in die zijn gericht op data gestuurd waterbeheer.	Conform plan	
Krachtige organisatie	N. Uitgangspunt is een voorzichtige financiële koers (duurzaam financieel beleid).	N1. We hanteren een maximale netto-schuldquote van 400% (exclusief sluitende BC's).	N1.01 We monitoren het (meerjarig) verloop van de netto-schuldquote en doen voorstellen voor herstel indien de quote boven het kader van 400% uit dreigt te komen.	Conform plan	
		N2. Onze werkzaamheden moeten betaalbaar blijven. Afhankelijk van de financiële situatie wordt, via de meerjarenverkenning, bekeken hoe de ambities uit het bestuursakkoord worden vertaald naar de uitvoering.	N2.01 Inflatie en autonome ontwikkelingen worden doorberekend in de belastingtarieven, waarbij we een maximale gemiddelde lastendrukstijging hanteren van 10% in 2026.	Conform plan	

Betreft: Doelen en inspanningen Programma Besturen en Organisatie

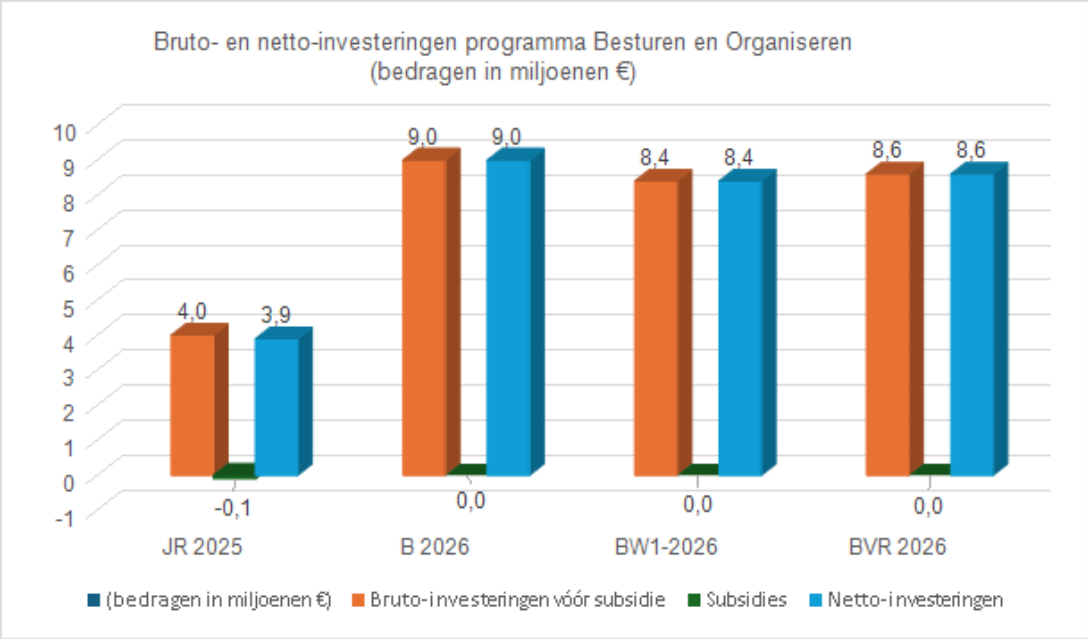
3.3.2 Investeringen

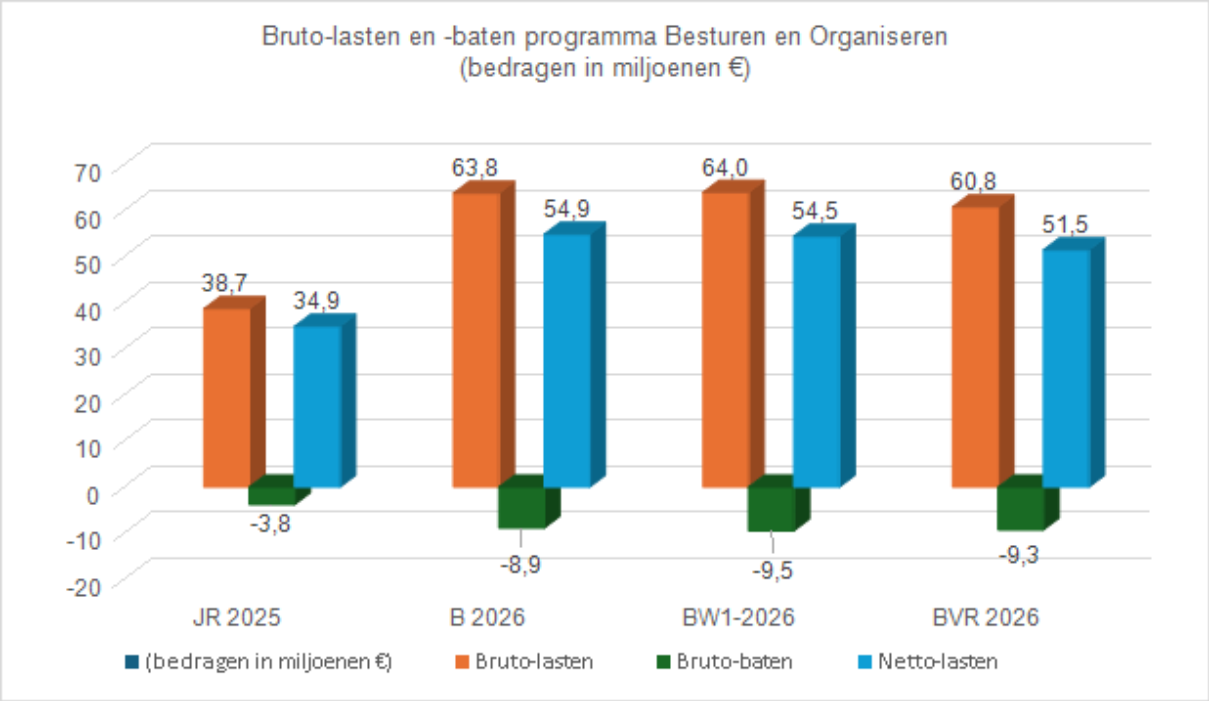
Het diagram laat de verdeling van netto € 8,6 miljoen investeringskosten 2026 zien. Dit is voor het vervangen en vernieuwen van gebouwen, faciliteiten en IT-voorzieningen. De grootste investeringen betreffen het in stand houden en vernieuwen van ondersteunende assets. Waaronder de vervanging van de productieservers en het glasvezelnetwerk, de renovatie van het bedrijfsgebouw op RWZI Enschede en de vervanging van de klimaatinstallatie in het hoofdgebouw in Almelo.

Daarnaast wordt voor de opgaven binnen het thema Krachtige organisatie gestart met de voorbereiding en gefaseerde implementatie van maatregelen ter versterking van de fysieke toegangsbeveiliging en digitale veiligheid. Deze maatregelen zijn onder meer gericht op het monitoren van IT-systemen, het beheren van toegangsrechten en het waarborgen van de continuïteit van kritieke bedrijfsprocessen.

Ten opzichte van de eerste begrotingswijziging zijn de netto-investeringen in de BVR 2026 naar boven bijgesteld van circa € 8,4 miljoen naar € 8,6 miljoen. Dit is voornamelijk het gevolg van de vervanging van de productieservers. De gewijzigde marktomstandigheden hebben geleid tot hogere investeringskosten. Daarentegen zijn de investeringen in IT-veiligheid en de vervanging van de klimaatinstallatie in Almelo deels doorgeschoven naar volgende jaren. Dit is het gevolg van een gefaseerde uitvoering. Deze bijstelling heeft geen gevolgen voor het realiseren van de beoogde opgaven en projectdoelstellingen.

3.3.3 Exploitatie

De omvang van de bruto lasten is in 2026 binnen dit programma toegenomen ten opzichte van de jaarrekening 2025. Dit komt, zoals ook beschreven in de programmabegroting 2026, doordat sinds dit jaar de overheadkosten niet meer worden doorbelast naar alle programma's, maar al deze kosten worden rechtstreeks verantwoord binnen het programma Besturen en Organiseren. Op basis van de realisatie en inzichten tot en met augustus 2026 is de prognose voor de exploitatie over geheel 2026 geactualiseerd. De verwachte afwijkingen zijn afgezet tegen de begroting na de eerste begrotingswijziging. Die is op 1 juli 2026 door het algemeen bestuur vastgesteld.

Per saldo worden de bruto lasten € 3,2 miljoen lager geraamd dan in de begroting na eerste wijziging. Dit saldo bestaat uit € 4,8 miljoen aan voordelen en € 1,6 miljoen aan nadelen.

Het saldo van de bruto baten is met € 0,2 miljoen afgenomen. Dit bestaat voor € 0,2 miljoen uit hogere baten en voor € 0,4 miljoen uit per saldo lagere onttrekking aan de bestemmingsreserves (met name de reserve Organisatieontwikkeling).

Voordelen (€ 4,8 miljoen)

- Lagere lasten binnen het programma door overheveling van het centrale ziektebudget naar decentrale afdelingen. Dit is gedaan om vervangende personeelskosten als gevolg van ziekte te dekken (€ 1.028.000).
- Lagere lasten door het structureel laten vrijvallen van meerjarig niet bestede budgetten, met name op het gebied van verwachte, maar niet noodzakelijk gebleken overheadkosten (€ 820.000).
- Lagere lasten als gevolg van doorgeschoven activiteiten voor de organisatie ontwikkeling (€ 785.000).
- Lagere lasten binnen het programma door overheveling van het centraal budget organisatie ontwikkeling. Dit om activiteiten en inhuur die plaatsvinden binnen de verschillende afdelingen te dekken (€ 716.000).
- Lagere lasten binnen het programma door overheveling van centrale personeelsbudgetten voor diversiteit, verjonging en persoonlijk opleidingsbudget naar decentrale afdelingen (€ 437.000).
- Incidentele vrijval van budget als gevolg van lagere cao-kosten dan begroot (€ 379.000).
- Lagere lasten in dit jaar voor doorgeschoven activiteiten voor de alarmdoormeldtool en het periodiek medisch onderzoek (PMO) (€ 135.000).
- Lagere incidentele lasten voor de CAR-verzekering (€ 80.000).
- Lagere kapitaallasten door met name rentevoordelen (€ 53.000).
- Niet volledig aanwenden van de post onvoorzien (€ 64.000).
- Overige kleinere voordelen minder dan € 50.000 en correcties (€ 330.000).

Nadelen (€ 1,6 miljoen)

- Hogere doorbelaste personeelsbudgetten door met name overheveling van centrale budgetten (bijvoorbeeld ziekte budget) naar decentrale afdelingsbudgetten. Decentrale afdelingsbudgetten worden doorbelast naar de 3 programma's (€ 1.105.000).
- Hogere lasten voor het in kaart brengen van werkprocessen, gedekt uit de bestemmingsreserve beleidsintensiveringen (€ 220.000).
- Hogere lasten voor innovatie, gedekt uit de bestemmingsreserve Innovatie (€ 200.000).
- Hogere lasten door het beschikbaar stellen van een budget voor uitvoering van het themaplan Weerbaarheid (€ 55.000).

Na verwerking van deze bijstellingen via de tweede begrotingswijziging blijft voor het programma een post onvoorzien over van € 67.000. Op basis van de huidige inzichten gaan we ervan uit dat deze ruimte toereikend is voor de resterende uitvoering in 2026. Dit in samenhang met de resterende weerstandscapaciteit.

Een deel van de financiële voordelen is incidenteel en hangt samen met vertraging of fasering van activiteiten. Deze voordelen betekenen daarom niet in alle gevallen een structurele besparing. Deels leiden ze tot verschuiving van activiteiten en lasten naar volgende jaren. Daarnaast zijn structurele financiële voordelen over 2023 tot en met 2025 verwerkt in de programmabegroting 2027-2031.

4. Financiën

In dit hoofdstuk geven we in een aantal paragrafen inzicht in de volgende onderwerpen:

- Indicatoren van duurzaam financieel beleid.
- Verloop van de bruto-exploitatiekosten en -opbrengsten inclusief waterschapsbelastingen.
- De netto-investeringen (bruto-investeringen minus subsidies).
- Verloop van de reserves.
- Ontwikkeling van de schuldpositie en het EMU saldo.
- Exploitatiebudgetten per programma.

De inzichten in de investeringen en de exploitatie kwamen ook in hoofdstuk 3 aan de orde. Daar werd per programma een toelichting gegeven.

De inzichten in dit hoofdstuk zijn ingedeeld naar kosten- en opbrengstensoorten. Zo sluiten ze aan op de begrotingswijzigingen die door het bestuur worden vastgesteld. Daarmee koppelen we de wijzigingen op een consistente manier aan de werkwijze van Vechtstromen en de Programmabegroting 2026-2030.

Om herhaling van teksten te voorkomen wordt daar waar nodig verwezen naar andere paragrafen.

4.1 Indicatoren duurzaam financieel beleid

In de programmabegroting 2026-2030 staan de financiële indicatoren die we op het gebied van duurzaam Financieel beleid structureel monitoren. Deze indicatoren zijn hieronder samengevat met de stand van zaken. We zien dat deze zich bewegen binnen de bandbreedtes die zijn afgesproken met het algemeen bestuur. Zo zien we dat de (relatieve) netto-schuld afneemt en het weerstandsvermogen (zie paragraaf 4.4) stijgt van 1,3 naar 1,4.

- De netto-schuld is lager. Dit komt onder andere omdat het positieve jaarrekeningresultaat over 2025 ad € 13,1 miljoen nog niet bekend was tijdens het opstellen van de begroting 2026. Daarnaast is de verwachte investeringsrealisatie naar beneden bijgesteld. Met name hierdoor is de relatieve netto-schuld ook lager. Zie de programmahoofdstukken voor een toelichting.
- De omvang van de schulden ten opzichte van de waarde van onze vaste activa is 87,6%. Hiermee blijft het ruim onder de maximale waarde van 95% zoals afgesproken in de visie op schuld. Dit is inclusief de investeringsprojecten waaraan op dit moment gewerkt wordt.
- De relatieve omvang van de kapitaallasten ten opzichte van de bruto-lasten (exclusief toevoegingen aan reserves) is in 2026 24,4%. Hiermee blijft het onder de bandbreedte van 28% en 32%. Dit is lager dan de bandbreedte zoals afgesproken in de visie op schuld. Het geeft nu echter geen reden tot bijsturing, in de komende jaren zal dit percentage naar verwachting weer oplopen door toenemende investeringen.
- Tot slot is het weerstandsvermogen in deze BVR gestegen van 1,3 naar 1,4. Daarmee zit het aan de bovenkant van de afgesproken bandbreedte van 1,0 – 1,4.

Indicatoren	Paragraaf in BVR	Norm/ bandbreedte	Jaarrekening 2025	Begroting 2026 (primitief)	Begroting 2026 (na 1e wijzig.)	BVR 2026
Gemiddelde jaarlijkse lastendrukstijging			10,0%	8,2%	8,2%	8,2%
Lastendruk meerpersoonshuishouden Vechtstromen (o.b.v. definitie Unie van Waterschappen)			€ 459	€ 477	€ 477	€ 477
Gemiddelde landelijke lastendruk meerpersoons-huishouden (o.b.v. definitie Unie van Waterschappen)			€ 483	pm	pm	pm
Netto-investeringsvolume (x € 1 miljoen)	§ 4.3		77,3	126,7	135,6	120,8
Netto-schuldquote (incl. sluitende business cases)	§ 4.5		291%	314%	317%	305%
Netto-schuldquote (excl. sluitende business cases)	§ 4.5	max. 400%	286%	310%	314%	301%
Absolute schuld (incl. business cases) (x € 1 miljoen)	§ 4.5		516,3	604,4	611,1	589,2
Verhouding netto-schulden t.o.v. vaste activa	§ 4.5	max. 95%	87,1%	90,9%	88,9%	87,6%
Looptijd nieuwe leningen vs. gem. afschrijvingstermijn		25 jaar	n.v.t.	25 jaar	25 jaar	25 jaar
EMU-saldo (x € 1 miljoen)	§ 4.5		-23,1	-89,6	-95,8	-73,0
% kapitaallasten t.o.v. totale lasten	§ 3.3.3	28-32 %	26,3%	23,9%	23,7%	24,4%
Weerstandsvermogen		1,0 - 1,4	1,3	1,3	1,3	1,4

Betreft: Indicatoren duurzaam financieel beleid

4.2 Afwijking lasten en baten per kostensoort

In deze paragraaf geven we een overzicht van het verloop van de bruto-exploitatiekosten en -opbrengsten. We houden rekening met de tweede begrotingswijziging. In de tabel "exploitatierekening naar lasten en baten", onderaan deze paragraaf, staan de lasten en baten. Hieronder geven we per kosten- en batencategorie op hoofdlijnen een toelichting op de wijzigingen ten opzichte van de eerste begrotingswijziging 2026. De meest omvangrijke afwijkingen binnen de lasten (uitgaven) worden onderstaand benoemd. Hierbij houden we aan dat afwijkingen kleiner dan € 0,2 miljoen niet worden toegelicht.

Per saldo is aan de kostenkant sprake van een voordeel van € 9,7 miljoen. Aan de batenkant (inkomstenkant) is sprake van een nadeel van € 2,7 miljoen. Het positieve resultaat van deze BVR, vóór resultaatbestemming, bedraagt daarmee afgerond € 6,9 miljoen. We benoemen de grootste kosten- en opbrengstencategorieën, gevolgd door een toelichting op de grootste afwijkingen:

Lasten

Kapitaallasten (voordeel € 0,8 miljoen)

Het voordeel op de kapitaallasten van in totaal € 0,8 miljoen wordt uitgesplitst:

- een nadeel op de afschrijvingen van per saldo € 0,5 miljoen. Dit komt doordat medio 2026 meer investeringen zijn afgerond (is startpunt afschrijvingen) ten opzichte van de raming bij de 1e begrotingswijziging 2026.
- een voordeel op de rentelasten ad € 1,3 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door: 1) een lagere rente dan begroot voor de reeds aangetrokken lening van € 70 miljoen, 2) een lagere financieringsbehoefte in verband met achterblijvende investeringen en 3) een voordeel op de exploitatie.

Personeelslasten (voordeel € 4,2 miljoen)

Er is een voordeel op het budget voor de personeelslasten van per saldo € 4,2 miljoen. Dit komt doordat formatie die gereserveerd was voor de KRW-opgave op dit moment wordt ingehuurd. Daarom wordt voorgesteld dit budget vrij te laten vallen (€ 3,4 miljoen). Dit voordeel moet in samenhang worden gezien met een voordeel van € 0,9 miljoen bij 'goederen en diensten van derden' en lagere geactiveerde lasten van € 4,3 miljoen. Zie de toelichting bij het onderdeel goederen en diensten van derden en geactiveerde uren, verderop. Bij elkaar zijn deze verschillen budgetneutraal voor de begroting. Daarnaast ontstaat een voordeel van € 0,8 miljoen door lagere uitgaven dan verwacht voor de organisatieontwikkeling. Voorgesteld wordt om dit budget toe te voegen aan de reserve organisatieontwikkeling. Daarmee is ook deze mutatie per saldo budgetneutraal voor de begroting. Daarnaast is het restant van de CAO-reservering 2026 ad € 0,4 miljoen vrij gevallen. Hier tegenover staan een aantal mutaties in projectbudgetten die leiden tot een stijging van €0,5 miljoen. Tot slot zien we nog andere, ook voornamelijk budgetneutrale, mutaties door het laten vrijvallen van vacaturegelden.

Goederen en diensten van derden (voordeel € 5,4 miljoen)

Het voordeel van per saldo € 5,4 miljoen bestaat met name uit:

- Een voordeel van € 2,2 miljoen op de diensten van derden, inclusief een voordeel van € 0,9 miljoen die samenhangt met eerdergenoemde vrijvallende personeelslasten voor interne formatie. Deze lasten waren gereserveerd in verband met de KRW-opgave. Dit voordeel hangt grotendeels samen met overheadkosten die gereserveerd waren voor deze formatieplaatsen. Daarnaast is er samenhang met de geactiveerde lasten. Per saldo zijn deze drie mutaties budgetneutraal.
- Een voordeel van € 2,1 miljoen op de onderhoudskosten.
- Een voordeel van € 0,4 miljoen op chemicaliën.
- Een voordeel van € 0,4 miljoen op vangmiddelen.
- Een nadeel van € 0,2 miljoen op gas en electra.
- Een voordeel van € 0,2 miljoen op energiebelasting.
- Diverse overige kleine voor- en nadelen van per saldo € 0,3 miljoen voordelig.

Bijdragen aan derden (nadeel € 1,0 miljoen)

Het nadeel van per saldo € 1,0 bestaat met name uit uit:

- Een hogere bijdrage aan het HoogWaterBeschermingsprogramma (HWBP) van € 0,3 miljoen.
- Een bijdrage van € 0,65 miljoen in verband met de plaatsing van een tijdelijke extra pompinstallatie vanwege de aanhoudende droogte en het kunnen blijven voorzien in de waterbehoefte.

Onvoorzien (voordeel € 0,2 miljoen)

De mutaties op onvoorzien zijn per saldo € 0,2 miljoen voordelig. Dit voordelige resultaat is het gevolg van het terugbrengen van de resterende budgetten voor onvoorzien binnen de programma's naar 1/3 deel van de beginstand (van € 0,7 miljoen naar € 0,2 miljoen). Tegelijkertijd vinden veel mutaties plaats op het budget onvoorzien. Het overgrote deel van de voor- en nadelen (per saldo € 5,9 miljoen voordeel voor het totaal van de drie programma's) zoals uitgewerkt in deze paragraaf worden namelijk verwerkt via het budget onvoorzien. Dit gebeurt in de tweede begrotingswijziging. De mutaties op het budget onvoorzien geven daarmee een goede weergave van het resultaat van deze begrotingswijziging per programma.

Onderstaande tabel "onvoorzien" geeft in de eerste kolom inzicht in de beginstand van het budget onvoorzien, na de eerste begrotingswijziging. De tweede kolom geeft weer welke aanspraak per programma wordt gemaakt op het budget onvoorzien. De derde kolom geeft inzicht in de stand van onvoorzien na verrekening van deze effecten.

Om de budgetten voor onvoorzien op 1/3 deel van de beginstand te krijgen, worden verrekeningen met de algemene reserve voorgesteld.

(bedragen in € x 1.000)	Beginstand na 1e begrotingwijziging 2026	Verwerkte ontwikkelingen met financieel effect	Stand onvoorzien na verwerking ontwikkelingen	Verrekening met algemene reserve tot 1/3 van de beginstand	Eindstand onvoorzien na 2e begrotingswijziging 2026
Programma 1	166,4	2.575,7	2.742,1	-2.659,0	83,1
Programma 2	174,4	1.149,8	1.324,2	-1.237,0	87,2
Programma 3	131,1	2.215,6	2.346,7	-2.280,0	66,7
Totaal budget onvoorzien	**471,9**	**5.941,1**	**6.413,0**	**-6.176,0**	**237,0**

Betreft: Onvoorzien

Op basis van bovenstaande tabel is de conclusie dat binnen de drie programma's sprake is van een voordeel van in totaal € 5,9 miljoen wat ten gunste van het budget voor onvoorzien wordt gebracht. Per saldo wordt er vervolgens vanuit onvoorzien € 6,2 miljoen toegevoegd aan de reserves, zodat de budget voor onvoorzien op 1/3 van de beginstand (bij de primitieve begroting 2026) wordt gebracht. Zie hiervoor ook de toelichting in paragraaf 4.4 – verloop van reserves.

Baten

Hieronder benoemen we de grootste afwijkingen binnen de baten (inkomsten). Hierbij wordt aangehouden dat afwijkingen kleiner dan € 0,2 miljoen niet worden toegelicht.

Personeelsbaten (voordeel € 0,5 miljoen)

Gebleken is dat er jaarlijks meer ziektegeld ontvangen wordt dan begroot, deze extra ziektegelden ad € 0,2 miljoen zijn daarom structureel toegevoegd aan de begroting. Daarnaast is dit jaar een subsidie ontvangen vanuit het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) ad € 0,3 miljoen. Door vertraging in de afronding van deze subsidie is deze onterecht in 2026 geboekt, voorgesteld wordt het gehele bedrag toe te voegen aan onvoorzien.

Goederen en diensten aan derden (voordeel € 0,8 miljoen)

Het voordeel van per saldo € 0,8 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

- Een boekwinst op de ruil van strategische gronden van € 0,9 miljoen.
- Een voordeel van € 0,3 op de teruglevering van energie.

- Een nadeel van € 0,4 miljoen wat samenhangt met o.a. een lagere opbrengst van separate afvalstromen (€ 0,1 miljoen) en nog niet gerealiseerde (maar wel begrote) baten van het Solar Park Enschede.

Waterschapsbelasting (voordeel € 0,3 miljoen)

Het voordeel op de waterschapsbelasting van € 0,3 miljoen is als volgt op te splitsen:

- Een voordeel van € 0,5 miljoen als gevolg van hogere WOZ-waarden.
- Een nadeel op de zuiveringsheffingen van € 0,2 miljoen, wat met name wordt veroorzaakt door aanslagen van oudere jaren.

Geactiveerde lasten (nadeel € 4,3 miljoen)

Het nadeel op de geactiveerde lasten ontstaat doordat minder uren op investeringsprojecten worden geschreven dan begroot. Dit hangt samen met de lagere investeringsrealisatie ten opzichte van primitieve begroting 2026 en vacatureruimte die (nog) niet is ingevuld. Daaronder valt het laten vrijvallen van formatie die bestemd was voor de KRW-opgave. Die wordt op een andere manier ingevuld. Per saldo is deze wijziging voor de begroting budgetneutraal. Het nadeel wordt namelijk opgevangen door vrijvallende (personeels-)lasten.

Lasten en baten (bedragen in duizenden €)	JR 2025	B 2026 (primitief)	B 2026 (na 1e wijziging)	BVR 2026	Verschil BVR 2026 vs. B 2026 (na 1e wijziging)
Lasten					
Rente en afschrijvingen	51.148	54.641	54.565	53.752	-813
Personeelslasten	67.972	80.069	80.432	76.195	-4.237
Goederen en diensten van derden	63.737	81.947	83.178	77.743	-5.435
Bijdragen aan derden	9.071	9.888	9.931	10.976	1.045
Toevoegingen aan voorzieningen	2.287	1.200	1.180	1.180	0
Onvoorzien en 'ruimte voor nieuwe niet geraamde ontwikkelingen'	0	708	472	237	-235
Totaal lasten (kosten)	**194.215**	**228.453**	**229.758**	**220.083**	**-9.675**
Baten					
Financiële baten	7.909	6.051	8.351	8.393	42
Personeelsbaten	718	410	548	1.020	472
Goederen en diensten aan derden	4.171	4.398	5.130	5.978	848
Bijdragen van derden	2.391	2.128	2.660	2.611	-49
Waterschapsbelasting	177.324	192.462	192.852	193.103	251
Onttrekkingen aan voorzieningen (vrijval)	0	0	0	0	0
Geactiveerde lasten	13.911	20.329	20.306	15.999	-4.307
Totaal baten (opbrengsten)	**206.424**	**225.778**	**229.847**	**227.104**	**-2.743**
Resultaat voor bestemming (+ = tekort)	**-12.209**	**2.675**	**-89**	**-7.021**	**-6.932**
Bestemming resultaat op grond van eerder genomen besluiten	-893	-2.675	89	7.021	6.932
Nog te bestemmen resultaat (- = overschot)	**-13.102**	**0**	**0**	**0**	**0**
Resultaatbestemming					
Toevoegingen aan reserves	13.102	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Betreft: Exploitatierekening naar lasten en baten

4.3 Investeringen

In onderstaande tabel staan de netto-investeringen (bruto-investeringen minus toegerekende subsidies) over 2026. Het betreft de investeringen in Immateriële en Materiële Vaste activa.

Investeringen 2026 (bedragen in € x 1 mln.)	B 2026	B 2026 (na 1e wijziging)	BVR 2026	Verschil
Bruto investeringen vóór subsidies	139,1	143,6	127,8	-15,8
-/- subsidies	-12,4	-8,0	-7,0	1,0
Netto investeringen	**126,7**	**135,6**	**120,8**	**-14,8**

Betreft: Bruto- en netto investeringen

De vermelde investeringsbedragen zijn omwille van de leesbaarheid uitgesplitst naar bruto-investeringsbedragen en eventuele toegerekende subsidies die hierop in mindering worden gebracht. Subsidies worden toegerekend aan investeringen zodra de toekenning zeker is. De hoogte van de subsidiebedragen hangt samen met de voortgang van de betreffende investeringsprojecten. In de paragrafen 3.1.2, 3.2.2 en 3.3.2 zijn de toegerekende subsidiebedragen afzonderlijk per programma en per jaar inzichtelijk gemaakt.

4.4 Verloop van de reserves

In onderstaand overzicht geven we het verloop weer van: (i) algemene reserves, (ii) bestemmingsreserves tariefsegalisatie en (iii) overige bestemmingsreserves. In totaal valt de prognose voor alle reserves in deze BVR 2026 per saldo € 6,9 miljoen hoger uit dan in de raming van de eerste begrotingswijziging 2026. Aan het algemeen bestuur wordt voorgesteld onderstaande wijzigingen in de reserves vast te stellen met de tweede begrotingswijziging 2026. Die is onderdeel van de BVR 2026.

(Bedragen in € x 1 mln.)	B 2026	B 2026 (na 1e wijziging)	BVR 2026	Verschil
Algemene reserves	10,8	11,0	12,8	1,8
Bestemmingsreserve tariefsegalisatie watersysteembeheer	4,9	15,2	18,2	3,0
Bestemmingsreserve tariefsegalisatie zuiveringsbeheer	5,9	7,3	8,8	1,5
Bestemmingsreserve amoveren assets	4,1	4,6	4,5	-0,0
Bestemmingsreserve PBB	0,4	0,6	0,6	0,0
Bestemmingsreserve organisatieontwikkeling	1,1	1,2	2,0	0,8
Bestemmingsreserve beleidsintensiveringen	2,6	3,4	3,3	-0,0
Bestemmingsreserve innovatie	0,8	0,8	0,6	-0,2
Bestemmingsreserve overlopende verplichtingen	0,8	0,9	1,0	0,1
Bestemmingsreserve dividend NieuWater	6,2	6,7	6,7	0,0
Bestemmingsreserve dividend NWB Bank	16,4	18,2	18,2	0,0
Totaal reserves	**54,1**	**70,0**	**76,9**	**6,9**

Betreft: Verloop van de reserves

Algemene reserves en weerstandsvermogen

De stijging met per saldo € 1,8 miljoen van de algemene reserves vloeit voort uit de volgende ontwikkelingen:

1. Er wordt € 6,2 miljoen toegevoegd in verband met de bijstelling van de budgetten in de programma's P1, P2 en P3. Dit komt ten gunste van de post onvoorzien Zie ook de paragrafen exploitatie bij hoofdstuk 3: (i) voor programma P1: voordeel € 2,7 miljoen, (ii) voor programma P2: voordeel € 1,2 miljoen en (iii) voor programma P3: voordeel € 2,3 miljoen.
2. Er wordt € 2,6 miljoen onttrokken aan de algemene reserve watersysteembeheer. Dit komt ten gunste van de reserve tariefsegalisatie watersysteembeheer. Dit is nodig omdat het weerstandsvermogen watersysteembeheer door de aanvullingen vanuit de post onvoorzien P1 en P3 op het maximum ligt van de hiervoor geldende bestuurlijke norm.
3. Er wordt € 1,8 miljoen onttrokken aan de algemene reserve zuiveringsbeheer ten gunste van de reserve tariefsegalisatie zuiveringsbeheer. Dit is nodig omdat het weerstandsvermogen zuiveringsbeheer door de aanvullingen vanuit de post onvoorzien P2 en P3 op het maximum ligt van de hiervoor geldende bestuurlijke norm.

Bestemmingsreserves tariefsegalisatie

- De stijging met € 3,0 miljoen van de bestemmingsreserve tariefsegalisatie watersysteembeheer vloeit voort uit de volgende ontwikkelingen:

    1. Extra belastinginkomsten van € 0,4 miljoen met name dankzij een hogere WOZ-waarde bij woningen en niet-woningen;
    2. Overheveling van € 2,6 miljoen vanuit de algemene reserve watersysteembeheer. Dit wordt toegelicht bij Algemene reserves.

- De stijging van per saldo € 1,5 miljoen binnen de bestemmingsreserve tariefsegalisatie zuiveringsbeheer wordt veroorzaakt door de volgende ontwikkelingen:

    1. Lagere belastinginkomsten van € 0,3 miljoen. Dit komt vooral door een lagere zuiveringsheffing uit voorgaande jaren, alsmede lagere opbrengsten separate afvalwaterstromen;
    2. Een overheveling van € 1,8 miljoen vanuit de algemene reserve zuiveringsbeheer. Dit wordt toegelicht bij Algemene reserves.

Overige bestemmingsreserves

De stijging met per saldo € 0,6 miljoen binnen de overige bestemmingsreserves vloeit voort uit de volgende ontwikkelingen:

1. Er wordt € 0,8 miljoen minder onttrokken aan de reserve Organisatieontwikkeling omdat een deel van de hiervoor geraamde middelen 2026 doorschuift naar 2027.
2. Er wordt per saldo € 0,05 miljoen meer onttrokken aan de reserve Beleidsintensiveringen. Enerzijds vanwege hogere onttrekkingen voor de aanbevelingen uit het Rekenkameronderzoek en het naar voren halen van de middelen voor de I-strategie. Anderzijds zijn er lagere onttrekkingen voor de themaplannen Waterkwaliteit en Duurzaamheid.
3. Er wordt € 0,2 miljoen meer onttrokken aan de reserve Innovatie.
4. Er wordt € 0,1 miljoen minder onttrokken aan de reserve Overlopende verplichtingen. De reden hiervoor is dat een gedeelte van de middelen voor een projectbudget worden doorgeschoven naar 2027.

5. Er wordt € 0,05 miljoen toegevoegd aan de reserve Dividend Nieuwater vanwege een hogere dividendopbrengst.

4.5 Ontwikkeling EMU-saldo en netto-schuld

EMU-saldo

In onderstaande tabel zijn het EMU-saldo en nettoschuld weergegeven. Het EMU-saldo is het totaal van de inkomsten min de uitgaven van de Rijksoverheid, sociale fondsen en decentrale overheden (waaronder de waterschappen). In het Stabiliteits- en Groeipact is per EU-lidstaat een EMU-tekort afgesproken van maximaal 3% van het bruto binnenlands product. De ruimte voor de waterschappen hierin is: 0,05%. Voor waterschap Vechtstromen leidt dit tot een referentiewaarde van € 31,7 miljoen in 2026. Op basis van de meest actuele inzichten is in 2026 sprake van een negatief EMU saldo van € 73,0 miljoen. Dit is € 41,3 miljoen ongunstiger dan de referentiewaarde van € 31,7 miljoen. Wel is het saldo bij deze BVR € 22,3 miljoen gunstiger dan verwacht bij de eerste begrotingswijziging 2026. Het tekort werd destijds geraamd op € 95,3 miljoen.

De verschillen ten opzichte van de eerste begrotingswijziging 2026 betreffen in hoofdzaak:

- De netto-investeringen van € 120,8 miljoen zijn € 14,8 miljoen lager dan de raming bij de eerste begrotingswijziging 2026 ad € 135,6 miljoen.
- De mutaties in de strategische grondvoorraad geven een nadeel ten opzichte van de eerste begrotingswijziging van 0,1 miljoen.
- De afschrijvingen van € 42,8 miljoen vallen € 0,5 gunstiger (hoger) uit dan geraamd bij de eerste begrotingswijziging 2026 (€ 42,3 miljoen).
- Gunstiger saldo door toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves van € 6,9 miljoen.
- Gunstiger saldo door toevoegingen en onttrekkingen aan voorzieningen van € 0,2 miljoen.

Omschrijving (bedragen in € x 1.000)	JR 2025	B 2026	BW1-2026	BVR 2026	Verschil BVR 2026 vs. BW1-2026
EMU-exploitatiesaldo					
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	12.209	-2.675	89	7.021	6.932
Invloed investeringen					
Bruto-investeringsuitgaven	-89.810	-139.081	-145.022	-127.828	17.194
Mutaties strategische grondaankopen	-398	-750	-750	-890	-140
Investeringssubsidies	12.497	12.435	9.365	7.022	-2.343
Verkoop materiële en immateriële vaste activa	72	0	0	0	0
Afschrijvingen	41.779	41.570	42.339	42.813	474
Invloed voorzieningen					
Toevoegingen aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	1.851	506	500	500	0
Onttrekkingen aan voorzieningen t.g.v. exploitatie	0	0	0	0	0
Betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	-1.296	-587	-844	-647	197
Invloed reserves	0	0	0	0	0
Deelnemingen en aandelen	0	-1.000	-1.000	-1.000	0
EMU-saldo	**-23.096**	**-89.582**	**-95.323**	**-73.009**	**22.314**
Referentiewaarde	-29.800	-31.700	-31.700	-31.700	0
Verschil EMU-saldo en Referentiewaarde	**6.704**	**-57.882**	**-63.623**	**-41.309**	**22.314**

Betreft: EMU-saldo en netto schuld

Het EMU-tekort is ook de graadmeter voor de jaarlijkse mutatie van de absolute netto-schuld van het waterschap. Mede vanwege een positief rekeningresultaat over 2025 van € 13,1 miljoen (nog niet bekend ten tijde van het opstellen van de Primitieve begroting 2026) en een beter dan verwacht EMU saldo over 2026, stijgt de netto-schuld in absolute zin (ten opzichte van de jaarrekening 2025) minder hard dan verwacht.

Omschrijving (bedragen in € x 1.000)	JR 2025	B 2026	BW1-2026	BVR 2026	Verschil BVR 2026 vs. BW1-2026
Netto-schuld (incl. sluitende business cases)	516,3	604,4	611,1	589,2	-21,9
Netto-schuld (excl. sluitende business cases)	508,9	596,1	605,2	581,0	-24,2
Waterschapsbelastingen (incl. kwijtscheldingen)	177,3	192,5	192,9	193,1	0,2
Relatieve netto-schuld (incl. sluitende BC's)	291,2%	314,0%	316,8%	305,1%	-11,7%
Relatieve netto-schuld (excl. sluitende BC's)	287,0%	309,7%	313,7%	300,9%	-12,9%

Betreft: Netto schuld

4.6 Exploitatiebudgetten naar programma's

In de onderstaande tabel hebben we het verloop van de budgetten per programma opgenomen vanaf de primitieve begroting 2026 tot en met de BVR 2026. Dit is inclusief de verschillen. Ter vergelijking zijn in de eerste kolom de cijfers van de jaarrekening 2025 vermeld. De mutaties per programma hebben we al toegelicht in hoofdstuk 3. De mutaties op de centrale budgetten (onderste deel) zijn voor de dekkingsmiddelen (dividenden, belastinginkomsten en kwijtscheldingen) toegelicht in paragraaf 4.2.

Begroting naar programma's

Overzicht baten en lasten (in duizenden euro's)	JR 2025	B 2026 (primitief)	B 2026 (na 1e wijzig.)	BVR 2026	Verschil BVR 2026 vs. B 2026 (na 1e wijziging)
a. Watersysteem					
Bruto-lasten	74.496	78.175	78.854	77.499	-1.355
Onvoorzien Watersysteem	0	250	166	83	-83
Toevoegingen aan reserves Watersysteem	0	0	0	532	532
Subtotaal bruto lasten Watersysteem	**74.496**	**78.425**	**79.020**	**78.114**	**-906**
Overige baten	-1.212	-544	-1.076	-2.105	-1.029
Onttrekkingen aan reserves Watersysteem	-674	-927	-977	-1.147	-170
Saldo kosten (lasten-baten)	**72.610**	**76.954**	**76.967**	**74.862**	**-2.105**
b. Waterketen					
Bruto-lasten	65.696	69.122	70.060	68.618	-1.442
Onvoorzien Waterketen	0	262	174	87	-87
Toevoegingen aan reserves Waterketen	500	500	563	563	0
Subtotaal bruto lasten Waterketen	**66.196**	**69.884**	**70.797**	**69.268**	**-1.529**
Overige baten	-3.890	-4.256	-4.756	-4.648	108
Onttrekkingen aan reserves Waterketen	-116	-138	-421	-31	390
Saldo kosten (lasten-baten)	**62.190**	**65.490**	**65.620**	**64.589**	**-1.031**
c. Besturen en Organiseren					
Bruto-lasten	37.670	63.351	63.629	60.439	-3.190
Onvoorzien Besturen en Organiseren	0	197	131	67	-64
Toevoegingen aan reserves Besturen en Organiseren	1.000	270	270	270	0
Subtotaal bruto lasten Besturen en Organiseren	**38.670**	**63.818**	**64.030**	**60.776**	**-3.254**
Overige baten	-1.040	-6.126	-6.126	-6.327	-201
Onttrekkingen aan reserves Besturen en Organiseren	-2.761	-2.815	-3.355	-2.940	415
Saldo kosten (lasten-baten)	**34.869**	**54.877**	**54.549**	**51.509**	**-3.040**
d. Totaal netto kosten programmaplan (a+b+c)	**169.669**	**197.321**	**197.136**	**190.960**	**-6.176**
e. Dekkingsmiddelen	-184.793	-197.812	-200.704	-200.815	-111
f. Vennootschapsbelasting	78	0	0	50	50
g. Onvoorzien (centraal)	0	0	0	0	0
h. Overige baten (centraal)	0	0	0	-110	-110
i. Saldo baten en lasten (d t/m h)	**-15.046**	**-491**	**-3.568**	**-9.915**	**-6.347**
j. Toevoegingen aan reserves (centraal)	30.153	11.630	15.522	26.503	10.981
k. Onttrekkingen aan reserves (centraal)	-28.209	-11.139	-11.954	-16.588	-4.634
l. Resultaat (i t/m k)	**-13.102**	**0**	**0**	**0**	**0**

Betreft: Exploitatiebudgetten naar programma's